

ԱՄԵՆԾՅՆ ՀԵՅՈՑ ՀԵՅՐԵՊԵՏԻ ԹԻՂԵՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ ՀՅՈՒՄԻՍՍՅԻՆ ԵՎ ՀԵՐԱՎՈՅԻՆ ՍՄԵՐԻԿԱՆԵՐ ԵՎ ՎԵՐՍԴՄՐՉԵ ՄԱՅՐ ԵԹՈՌ

Դեռևս 1956 թվականի առաջին ամիսներին, երբ Վեհափառ Հայրապետը հովվապետական այցելությամբ գտնվում էր Մերձավոր Արևելքի և Արևմտյան Եվրոպայի միշարք հայ գաղութներում, սրտագին հրավեր էր ստացել նաև Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայոց թեմի թեմական խորհրդից՝ այցելելու ԱՄՆ-ի իր հոտին:

ԱՄՆ այցելելու հրավերները կրկնվեցին հետագայում:

Վեհափառ Հայրապետը, սույն թվականի մայիսի 20-ին, ընդառաջելով հատկապես Հյուսիսային Ամերիկայի հայոց Արևելյան և Արևմտյան թեմերի առաջնորդներ գերաշնորհ S. Սիոն արքեպիսկոպոս Մանուկյանի և գերաշնորհ S. Բաբեն եպիսկոպոս Վարժապետյանի, ինչպես նաև ազգային, եկեղեցական և թեմական իշխանությունների վերջերս կատարած հրավերներին, գոհումակությամբ ընդունելով դրանք, մեկնեց ՆյուՅորք՝ հովվապետական այցելություն տալու ամերիկայի հայ եկեղեցիներին, անձամբ տանելու համար Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի օրհնությունը անխոտիր բոլոր հայ հավատացյալներին՝ համրապնդումն մեր սուրբ հավատի և Հայաստանյաց Եկեղեցու սիրո միության ու ներքին խաղաղության, — ինչպես նշվել է Վեհափառ Հայրապետի մեկնման առթիվ, Գերագույն Հոգենոր Խորհրդի մայիս 7 թվակիր պաշտոնական հաղորդագրության մեջ:

Վեհափառ Հայրապետի ԱՄՆ կատարած պատմական ու շնորհաբեր այս ուղեկորությունը մեծ իրադարձություն է Սփյուռքի մեր ազգային-եկեղեցական տարեգրության մեջ, որովհետև Հայ եկեղեցու պատմության մեջ առաջին անգամն է, որ Ամենայն Հայոց մի Հայրապետ այցելում է հեռավոր ԱՄՆ-ի հյուրընկալ հոգը:

ՆՅՈՒՅՈՐՔՈՒՄ

Մայիսի 20-ին, ուրբար, Վեհափառ Հայրապետը իլ-18 ինքնաթիռով մեկնեց Հյուսիսային Ամերիկա:

Այս ուղեկորության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում էին Վրաստանի հայոց առաջնորդ գերաշնորհ S. Կոմիտաս և պիտիսկոպոս Տեր-Մտեփանյանը, Մայր Աթոռի երիտասարդ միաբաններից հոգեշնորհ S. Եղիշե վարդապետ Մարգարյանը՝ որպես գավազանակիր, և դիվանապետ Հայկ Առարելյանը:

Մոսկվայի վնուկովոյի օդանավակայանում Վեհափառին և նրա շքախմբին ճանապարհեցին ՍՍԻՄ Մինիստրների Սովետին առընթեր Կրոնական պաշտամունքների գործերի խորհրդի ներկայացուցիչներ Սոլվյովը և Ռումյանցը, ինչպես նաև Մոսկվայի հայոց հոգենոր հոգիվ հոգեշնորհ S. Պարգև վարդապետ Գևորգյանը, արժանապատիվ S. Խաչատուր քահանա Տեր-Հարությունյանը, եկեղեցական խորհրդի անդամները և հավատացյալներ:

Առավոտյան ժամը 10.30-ին, երկու ժամվագ թոփքից հետո, իլ-18 ինքնաթիռը վայրէջք կատարեց Ստոկհոլմում: Ապա Վեհափառ Հայրապետը իր ճանապարհորդությունը մինչև Կոպենհագեն շարունակեց սկանդինավյան SAS ինքնաթիռով, ապա ամերիկան Դուգլաս N 8 ինքնաթիռով, ութ ժամվագ թոփքից հետո Ատլանտյանի վրայով, հասավ Նյու-Յորք, տեղական ժամանակով ժամը 4.30-ին:

Նյու-Յորքի Այդելվայդ օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին սրտագին ժամփերով և ջերմորեն դիմավորում են ԱՄՆ-ի հայոց Արևելյան թեմի առաջնորդ գերաշնորհ S. Սիոն արքեպիսկոպոսը, թեմական խորհրդի լրիվ կազմը՝ ատենապետ պր. Ե. Աղաճանյանի դիմավորությամբ, հոգեկորա-

կան ամբողջ դասը, մամուլի ներկայացուցիչներ և հոծ բազմություն:

Օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին ողջունում է Նյու-Յորքի քաղաքապետի տեղակալ Ջոն Բեռնը, որը բարի գայստյան սրտագին խոսք է ասում Վեհափառ Հայրապետին՝ հանուն Նյու-Յորք քաղաքի:

Վեհափառ Հայրապետի շնորհաբեր այցելության բարեբաստիկ առիթով, հանուն թեմի ազգային-եկեղեցական մարմինների և ԱՄՆ-ի համայն հայ հավատացյալ ժողովրդի, օդանավակայանում նորին Ս. Օծության սիրով և հարգանքով ողջունում է նաև

հատակաց եկեղեցին, որտեղ հավաքված հայ հավատացյալների խուռն բազմությունը, խանդավառորեն և սրտագին ողջուններով, ցնծության աղաղակնելով դիմավորում է իր սիրեցյալ Հովհապետին:

Վեհափառ Հայրապետը «Հրաշափառուսով» և եկեղեցական թափորով մուտք է գործում եկեղեցի, ողջունում և օրհնում հայատացյալներին, որոնք արարության վերջում ջերմեռանդորեն մոտենում են համբուրելու նորին Ս. Օծության Աջը:

Եկեղեցական արարության ավարտին, եկեղեցու առաջնորդ սրահում կազմակերպ-

ԳԵՂԱՓԱԹ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ԺԱՄԱՆՈՒՄԸ ՆՅՈՒ-ՅՈՐՔԻ ՕԴԱՆԱՎԱԿԱՅԱՆԸ

առաջնորդ գերաշնորհ Տ. Սիոն արքեպիսկոպոսը:

Ողջունի այս սրտագին խոսքերին պատասխանում է Վեհափառ Հայրապետը և ապա առաջնորդվում է օդանավակայանի պաշտոնական ընդունելությանց սրահը, որտեղ բարեհաճում է ընդունել ամերիկյան մամուլի ներկայացուցիչներին և պատասխանել նրանց հետաքրքրող հարցերին:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը մեծ շքերթով և բազմաթիվ ինքնաշխատմների ու ոստիկանական պատվո մեքենաների ուղեկցությամբ առաջնորդվում է Լոնկ-Այլենդի (Նյու-Յորքի արվարձան) հայոց Սրբոց Նա-

վում է հյուրասիրություն ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը նույն շքերթով առաջնորդվում է Նյու-Յորքի մեծագույն պանդոկի՝ «Ռաւալդորֆ Աստորիա Տառեր»-ի 36-րդ հարկում իրեն հատկացված հարկաբաժինը:

Փոքր ինչ հանգստանալուց հետո, Վեհափառ Հայրապետը պաշտոնապետական առաջնորդվում է Նյու-Յորքի հայոց նորակառույց առաջնորդարանը, որտեղ թեմական խորհուրդը, ի պատիվ մեծանուն Հյուրի, կազմակերպում է ընդունելության ճաշկերույթ:

1960

Մայիսի 21-ին, շաբաթ առավուտան, Վեհափառ Հայրապետը այցելում է առաջնորդարան և ողջունում թեմի պաշտոնական հազարային-հասարակական ծանոթ դեմքերին:

Առաջնորդարանում Վեհափառ Հայրապետը ողջունում է Կիրակնօրյա դպրոցի տեսուչ Հոգեշնորհ Տ. Մյուռոն ծայրադույն վարդապետին ու 50-ից ավելի ուսուցիչներին և ուսուցչութիններին և օրհնում Կիրակնօրյա դպրոցի մի քանի հարյուրի հասնող աշակերտական խումբը:

Նույն օրը, հետմիջօրքի ժամը 1-ին, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետի

ըոզում է Հոգեշնորհ Տ. Եղիշե վաղդապետ Սարգսյանը.

Իսկ գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս սրբազանը պատարագում և քարոզում է Պետերսոնի հայոց Ա. Ղևոնդյանց եկեղեցում, եկեղեցու կառուցման 25-ամյակի կապակցությամբ:

Կիրակնօրյա սրբազան արարողություններից հետո տրվում է ճաշկերույթ ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, եկեղեցու սրահում:

Հետմիջօրեին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճում է ընդունել բազմաթիվ ազգայինների այցելությունը միջնա ուշ գիշեր:

Վեհափառ Հայրապետը նյու-Յորքի ազգային սուսանորդարանում

պատվո նախագահությամբ, գումարվում է թեմական խորհրդի հանդիւավոր նիստը:

Ժամը 4-ին, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, առաջնորդարանում կազմակերպվում է ճաշկերույթ, որին ներկա են լինում թեմի ազգային-եկեղեցական մարմինները, մասնութիւն ներկայացուցիչները:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճում է ընդունել սրահատոնական այցելությունը ծանոթ աղդայինների և կազմակերպությունների ներկայացուցիչների:

Մայիսի 22-ին, Կիրակի, Նյու-Յորքի հայոց Ա. Խաչենկության պատարագում և քա-

Մայիսի 23-ին, Երկուշուրի, Հետմիջօրեին ժամը 1—6-ը Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդարանում ընդունում է Հուսէսային Ամերիկայի հայոց Արքեպիսկոպոս թեմի բաղմանիվ Հոգենոր Հովհանների և առանձին ազգայինների այցելությունը:

Երեկոյան, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետին այցելելով, բարի գալուստ են մաղթում նյու-Յորքի Հուսէսային Օրթոդոքս եկեղեցու ներկայացուցիչները:

Մայիսի 24-ին, Երեքշաբթի, առավուտյան ժամը 11-ին, հյուրանոցի իր հարկաբաժնում Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է այցե-

լությունը Ամերիկայի Եպիսկոպոսական (Անգլիկան) Եկեղեցու կարկառուն դեմքերից մեկի՝ Հառիքինո Լիինդտոն Սկեյփ Եպիսկոպոսի:

Ապա, կեսօրից հետո ժամը 4—8-ը, Վեհափառ Հայրապետը հյուրանոցում նույնականութունում է այցելությունը զանազան ազգայինների:

Երեկոյան ժամը 8-ին, նույն հյուրանոցի շքեղ ճաշասրահներից մեկում, Գավուքճյան և Տատուրյան ծանոթ ընտանիքները, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի կազմակերպում են ընդունելություն, որին մասնակցում են ավելի քան 100 հրավիրյալներ՝ հայ և ամերիկացի:

Մայիսի 25-ին, շորենշաբթի, առավոտյան ժամը 10-ին, Վեհափառ Հայրապետը մասնավոր հրավերով և մեծ շքախմբով ներկա է լինում Նյու-Յորքի Եպիսկոպոսական Եկեղեցու աստվածաբանական կաճառի (ակադեմիայի) շրջանավարտների ամավերջի հանդեսին, որը կայանում է Մայր Տաճարում:

Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Արևելյան թեմում Վեհափառ Հայրապետի կատարած հոգվածառական ուղևորության ժամանակ, բացի Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցող անձերից, նորին Ս. Օծության ընկերակցում էր բարձրաստիճան հայ հոգևորականներից և պաշտոնական աշխարհականներից բաղկացած պատվո մի շքախումը, որի կազմումն էին գերաշնորհ Տ. Սիոն, Տ. Մամրե, Տ. Տիրան արքեպիսկոպոսները, հոգեշնորհ Տ. Մյուոռն ժայրագույն վարդապետը և թեմական խորհրդի առենապետ պր. Երվանդ Աղաճանյանը:

Եպիսկոպոսականների Մայր Տաճարում Վեհափառ Հայրապետը ընդունվում է մեծ պատիվներով և հարգանքներով:

Հետմիջօրեն ժամը 3-ին, Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդարանում ընդունում է Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության Նյու-Յորքի շրջանային մասնաճյուղերի ղեկավարներին և ջերմ զրույց ունենում նրանց հետ:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը բարեհանում է պատվել ընտանեկան օջախը տեր և տիկին Եղվարդ և Լուսին Ժամագործյանների և օրհնում է նրանց աղն ու հացը:

Մայիսի 26-ին, հինգշաբթի առավոտյան, հյուրանոցում Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է այցելությունը Բերգոն Կառնուտիի հայ Համայնքի ծխական խորհրդի և զրույցում նրանց հետ՝ նոր Եկեղեցու կառուցման հետ կապված հարցերի շուրջ:

Ժամը 2-ին, Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդարանում ընդունում է Նյու-Յորքի Հայ տիկնանց միության անդամներին:

Ժամը 3-ին առաջնորդարանում կազմակերպվել էր Ամերիկայի Հայ մամուլի ավելի բան բան թղթակիցների համար պրես-կոնֆերանս: Վեհափառ Հայրապետը, ողջունելով թղթակիցներին, ավելի քան մի ժամ խոսում է իր հովվապետական այցելության ազգաշեն և խաղաղասիրական նպատակների մասին, ապա պատասխանում հայ մամուլի ներկայացուցիչների հարցերին:

Թղթակիցների համար կազմակերպված ասուլիսից հետո, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց Ֆիլադելֆիա քաղաքի հայոց Ս. Երրորդություն Եկեղեցու ծխական խորհրդի անդամներին:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը իր այցելությամբ պատվեց Նյու-Յորքի հայոց թեմական խորհրդի անդամ տեր և տիկին Հարություն և Աղավնի Թաթոսյանների ընտանեկան հարկը և օրհնեց նրանց սեղանը:

Մայիսի 27-ին, ուրբար, նախ հյուրանոցում և ապա առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց այցելությունը հայրենակցական միությունների վարչությունների, մամուլի ներկայացուցիչների, արվեստագետների և մտավորականների:

Ժամը 2-ին Վեհափառ Հայրապետը այցելեց տիկին Վավա Խաչատրյանի նկարչական ստուդիան:

Երեկոյան, Վեհափառ Հայրապետը բարեհանեց ներկա լինել տեր և տիկին Հակոբ և Երվանդուհի Ասատորյանների ի պատիվ իրեն կազմակերպած ընդունելությանը, իրենց ընտանեկան հարկի տակ: Ընդունելության ներկա եղան նաև Ամերիկայի հայ մտավորականության ներկայացուցիչներ, գրողներ Բենիամին Նուրիկյանը, Արամ Հայկազը, Հեղինե Դավիթյանը, Ս. Մանվելյանը և ուրիշներ:

Ընդունելության ընթացքում Վեհափառ Հայրապետը ջերմորեն ողջունեց բոլորին, մանավանդ Ամերիկայի հայ մտավորականության ներկայացուցիչներին, խոսեց Ս. Էջմիածնի և ի մասնավորի Մայր Հայրենիքյակության կյանքի վերելքի մասին:

Մայիսի 28-ին, շաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը հյուրանոցում ընդունում է հայ Եկեղեցիների հովվությունների առանձին պատվիրակությունների, որոնց թվում նաև Կալիֆոռնիայի հայոց թեմի ներկայացուցիչներին, Լոս-Անժելոսի հայոց հոգևոր հոգեշնորհ Տ. Տիրայր Մարդապետ Տերվիշյանին և թեմական խորհրդի առենապետ պր. Զան Քյուրքճյանին:

Ժամը 1-ին առաջնորդարանում տեղի է ունենում Կիրակնօրյա դպրոցի ուսանողության աշակերտական հանդեսը, գեղարվետական ճոխ հայտագրով: Վեհափառ Հայրապետը խոսելով ուսանողության, շեշտում

է մանավանդ հայոց լեզվի իմացության կարևորությունն ու անհրաժեշտությունը: Վերջում Վեհափառ Հայրապետը օրհնելով Կիրակնօրյա դպրոցի ուսանողությանը, բաժանում է նրանց Ս. էջմիածնից բերած խաչիկներ:

Նույն օրը, ավելի ուշ, Վեհափառ Հայրապետը բնդունում է նաև Կոմիտաս վարդապետի անվան դպրոց դասը և Կիրակնօրյա

պատարագ է մատուցում Նյու-Յորքի հայոց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում:

«Հայր մեր»-ի ժամանակ քարոզում է Վեհափառ Հայրապետը, իր հայրապետական պատգամը տալով Ամերիկայի հայության: Սուրբ պատարագին ներկա է լինում ավելի քան 2000 հոգի և երկյուղածորեն լսում Վեհափառ Հայրապետի պատգամը:

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՊՐԵՍ-ԿՈՆՅԵԲԱՆԱԾ

ՆՅՈՒ-ՅՈՐՔԻՒՄ

վարժարանի ուսումնական խորհրդի անդամներին:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը իր շնորհարեր այցելությամբ պատվում է պր. Ղևոնդ Աղաճանյանի ընտանեկան օջախը և օրհնում նրա սեղանի աղն ու հացը: Ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետին կազմակերպված բնդունելության ներկա են լինում բազմաթիվ այլ հրավիրյալներ:

Մայիսի 29-ին, կիրակի, գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս Կաֆիսկոպոսը հանդիսավոր սուրբ

Սուրբ պատարագից հետո, եկեղեցու սրահում, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետին տրվում է ճաշկերույթ, որին մասնակցում է ավելի քան 200 հոգի:

Ժամը 4.30-ին Վեհափառ Հայրապետը հյուրանոցում բնդունում է Հայկական թարեգործական Ընդհանուր Միության Կենտրոնական վարչության անդամներին, նախագահ պր. Ալեքս Մանուկյանի գլխավորությամբ:

Երեկոյան, Նյու-Յորքի հայոց թեմական խորհուրդը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրա-

պետի, կազմակերպում է մեծ ընդունելություն, հյուրանոցի շքեղ դահլիճում։ Ընդունելության ներկա է լինում ավելի քան 1000 հոգի, որոնց թվում նաև քրիստոնեական քույր եկեղեցիների պետեր, պետական, հասարակական բարձրաստիճան հյուրեր։

Ընդունելության մասնակիցները, դահլիճ մտնելուց առաջ, համբուրում են Վեհափառ Հայրապետի Աջը և ստանում խաչիկներ։ Ավելի քան մի ժամ է տեսում աջահամբուրի այս հանդիսավոր արարողությունը։

Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպված այս սեղանը ղեկավարում է Նյու-Յորքի Ռոկֆելլերի բանկի տնօրեն, տնտեսագետ Չարլի Անեմյանը։ Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետին ողջունում են նաև օտար բարձրաստիճան հոգեգորականներ և պետական պաշտոնական անձնավորություններ, որոնց թվում Նյու-Յորքի Եպիսկոպոսական եկեղեցու գերապատիվ Տ. Հորաս Ու. Բ. Դոնեգան եպիսկոպոսի ներկայացուցիչ արժանապատիվ դոկտ. Կանոնիկոս Էդուարտ Ն. Ուեստը, Ամերիկայում եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի ընդհանուր քարտուղար դոկտ. Ռոգուել Պ. Բառնեսը և Քրիստոնեական եկեղեցու ազգային խորհրդի նախագահ դոկտ. Էդուարդ Տ. Դահելրեգը և ուրիշներ։

Ընդունելության վերջում խոսում է Վեհափառ Հայրապետը։

Թեմական խորհրդի Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպած այս առաջին մեծ ընդունելությունն անցնում է շատ խանդավառ, տպավորիչ և խորապես կրոնաբույր մթնոլորտում։

Մայիսի 30-ին, Երկուշաբթի, առավոտյան ժամը 10-ին, հյուրանոցի իր հարկարաժնում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության Կենտրոնական վարչության նախագահ պր. Ալեքս Մանուկյանի այցելությունը և երկար զրուց ունեցավ նրա հետ՝ ազգային-եկեղեցական հրատապ հարցերի շուրջ։

Վեհափառ Հայրապետը նույն օրը ընդունեց նաև բազմաթիվ այցելությունները դանաղան ազգայինների, որոնց թվում նաև պրոֆ. Մանասէ Սևակի։

Ժամը 2-ին Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց նաև Մայամիի հայ համայնքի պատգամավորությանը՝ պր. Հենրի Բորտի գլխավորությամբ։

Երեկոյան ժամը 7-ին, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, Հյուրանոցի Ամերիկայի հայոց Արևելյան թևմի նախկին ա-

ռաջնորդ գերաշնորհ Տ. Մամբրե արքեպիսկոպոս Գալֆայանը իր ընակարանում ընդունելություն էր կազմակերպել։ Ընդունելությանը ներկա էին ավելի քան 50 հոգեվորական և աշխարհական հրավիրյալներ։

Մայիսի 31-ին, Երեքշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը հյուրանոցում բարեհաճեց ընդունել բազմաթիվ այցելություններ։

Ժամը 12-ին Վեհափառ Հայրապետը այցելեց պր. Հարություն Հազարյանի տուն-թանգարանը։ Վեհափառ Հայրապետի շնորհաբեր այցելության առթիվ, պր. Հազարյանը Մայր Աթոռ Ս. էջմիածնին նվիրեց հին եկեղեցական արվեստի 32 կտոր թանկարժեք ձեռագործ եկեղեցական դգեստներ և այլ իրեր։

Ժամը 3-ին Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Նյու-Յորքի Մետրոպոլիտեն թանգարանի արևելյան եկեղեցական արվեստի բաժինը։

Ժամը 4-ին առաջնորդարանում Վեհափառ Հայրապետին այցելեցին Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության Ամերիկայի շրջանի վարչության անդամները, գլխավորությամբ ատենապետ պր. Երվանդ Մավլանի և քարտուղար Ռ. Սարյանի։

Ապա Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց առաջնորդարանի օժանդակ մարմնի անդամների այցելությունը և վերջում՝ «Դրստերք Վարդանանց» կազմակերպության ղեկավար անդամների այցելությունը։

Նույն օրը Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Յունիոն Սիտիի հայոց Ս. Խաչը եկեղեցին։ Նորին Ս. Օծությունը «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվեց զեպի եկեղեցի, ուր ներկա էին ավելի քան 1000 հավատացյալներ։ Պաշտվեց Երեկոյան ժամերգություն, ապա կատարվեց Հայրապետական մաղթանք։

Եկեղեցական արարողության ավարտին, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, կազմակերպվեց ընդունելություն՝ եկեղեցու կից սրահում։

Ընդունելության ժամանակ խոսք առին գերաշնորհ Տ. Միոն արքեպիսկոպոսը, թաղականության ատենապետ պր. Նուպար Տորյանը և հոգեգոր հովիվ հոգեշնորհ Տ. Վաշե վարդապետը։

Վերջում խոսք առավ Վեհափառ Հայրապետը և օրհնեց բոլորին։

Հունիսի 1-ին, շորեքշաբթի, Վեհափառ Հայրապետը, հյուրանոցի իր հարկարաժնում, մինչև հետմիջօրեի ժամը 2-ը ընդունեց ազգայինների մի պատվիրակություն, գլխավորությամբ պր. Հայկ Գավուգճյանի, պր. Տ. Տատուրյանի և պր. Շ. Սեհոնքյանի։

Ապա առաջնորդարանում, ժամը 2-ից հետո, ընդունեց թեմական խորհրդի, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության Կենտրոնական վարչության և այլ ազգային-եկեղեցական մարմինների ներկայացուցիչներին:

Ժամը 3.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը, հատուկ հրավերի վրա, իր շքախմբի ուղեկցությամբ, պաշտոնապես այցելեց Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Եկեղեցիների ազգային խորհրդի նորակառուց կենտրոն պալատը, որտեղ գումարվում էր Եկեղեցիների ազգային խորհրդի տարեկան մեծ համագումարը:

Վեհափառ Հայրապետը ընդունվեց հարգալից հանդիսավորությամբ և առաջնորդվեց նիստերի դահլիճը, որտեղ նա դիմավորվեց պատգամավորների բուռն ծափերով։ Բարի գալստյան և ողջույնի երկուստեք փոխանակված սրտագին խոսքերից հետո, ընդհանուր խանդավառության և ոգեգորության մեջ, Վեհափառ Հայրապետը Եկեղեցիների ազգային խորհրդին նվիրեց Ս. Էջմիածնից բերված մարմարյա մի գեղեցիկ խաչքար։

Ժամը 5.30-ին Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդարանում ընդունեց Եկեղեցասեր հայ երիտասարդաց պատվիրակությանը, գլխավորությամբ շնորհունակ Արտաշես սարկավագ Դավիթյանի։

Վեհափառ Հայրապետը այցելության ընթացքում պատասխանելով պատգամավորության ջերմ, անկեղծ արտահայտություններին, օրհնեց բոլոր ներկաներին և տվեց Հայրապետական իր պատգամը։

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբի հետ բարեհաճեց պատվել նյուջերսիում պր. Նուպար Տորյանի ընտանեկան հարկը և օրհնեց իր պատվին կազմակերպված ընտանեկան սեղանը։

Հունիսի 2-ին, նինգշաբթի առավոտյան, հյուրանոցում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց հայ ավետարանական համայնքի ներկայացուցիչ վերապատվելի Անդրանիկ Պետիկյանին և այլ ազգային հասարակական գործիչների։

Ճաշից հետո առաջնորդարանում Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց հայ ավետարանական համայնքների հովիվներին, վերապատվելի Վարդգես Քասունու գլխավորությամբ։

Ժամը 6-ին Վեհափառ Հայրապետը պաշտոնապես այցելեց Նյու-Յորքի Հայոց Ս. Խաչ Եկեղեցին, որտեղ «Հրաշափառ»-ով հանդիսավորապես մուտք գործեց։ Եկեղեցու հովիվն է Հոգեշնորհ Տ. Եղիշե Ժայթագույն վարդապետ Սիմոնյանը։ Եկեղեցում նրա շրջափակում հավաքած հավաքական բարեգործական Ընդհանուր Միության կենտրոնական վարչությունը իր լրիվ կազմով գլխավորությամբ վարչության նախագահ պր. Ալեքս Մանուկյանի և պր. Արշակ Գարակյանի, ինչպես նաև թեմական ժողովի անդամներ և մասնավոր հրավիրյալներ։

Հայների հոծ բազմությունը խանդավառություն դիմավորեց իր սիրեցյալ Հովհանեսին։

Արարողության վերջում, Վեհափառ Հայրապետը, բոլոր ներկաներին հաղորդելով Ս. Էջմիածնի օրհնությունն ու իր հայրական ողջույնը, օրհնեց նրանց և տվեց իր հայրապետական պատգամը։

Այնուհետև նորին Ս. Օծությունը նախագահեց Եկեղեցում թաղված ողբացյալ Ղեղնդ արքեպիսկոպոս Դուրյանի շիրմի վրա կատարված հոգեհանգստյան արարողության, մասնակցությամբ իր շքախմբի։

Եկեղեցուց և հավատացյալներից հրաժեշտ առնելուց առաջ, Վեհափառ Հայրապետը Եկեղեցուն նվիրեց Ս. Էջմիածնից բերված բազալտ քարից մի գեղեցիկ խաչքար։ Հանդիսության վերջում հավատացյալների հոծ բազմությունը մոտեցավ իր համբույր Վեհափառ Հայրապետի Ս. Աջի։

Նույն օրը Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով պատվեց Զարլզ Շաքարճյանի ընտանեկան հարկը, որտեղ իր պատվին կազմակերպվել էր Հայկական սեղան։

Հունիսի 3-ին, ուրբար, առավոտյան ժամը 12-ին, Էմպայր Բիլդինգի շքեղ սրահում, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության կենտրոնական վարչությունը իր լրիվ կազմով գլխավորությամբ վարչության նախագահ պր. Ալեքս Մանուկյանի և պր. Արշակ Գարակյանի, ինչպես նաև թեմական ժողովի անդամներ և մասնավոր հրավիրյալներ։

Սեղանի շուրջ ստեղծվում է ջերմ, սիրալիր մթնոլորտ։ Վեհափառ Հայրապետին ողջունում են գերաշնորհ Տ. Սիրոն արքեպիսկոպոսը, պր. Ալեքս Մանուկյանը, պր. Արշակ Գարակյանը, վերապատվելի Անդրանիկ Պետիկյանը, պր. Տիգրան Պոյաճյանը և ուրիշներ։

Ընդունելության ընթացքում խոսք է առնում Վեհափառ Հայրապետը, բարձրորեն գնահատում հայ կյանքում Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության կատարած հոգենոր, ազգային և մշակութային նախախնամական դերը, ոգեկոչում նրա հանգույցյալ հիմնադիրների և բարերարների խնկելի հիշատակը, դրվատում ներկա ղեկավարության ազգօգուտ գործունեությունը և օրհնում Հայկական Բարեգործական

Ընդհանուր Միության անդամների ողջ բանակը, լավագույն բարեմաղթություններով ապագա փայլուն գործունեության համար:

Վեհափառ Հայրապետը, իր այցելության բարերաստիկ առիթով, այս ընդունելության ժամանակ Ս. Գրիգոր Լուսավորչի առաջին կարգի աղամանդակուո ոսկյա շքանշանով պարզեատրում է Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության վետերան անդամներից պր. Արշակ Գարակյոզյանին:

Այսուհետև Վեհափառ Հայրապետը Կենտրոնական վարչության նախագահ և Ս. Գրիգոր Լուսավորչի առաջին կարգի շքանշանակիր պր. Ալեքս Մանուկյանին նվիրում է Ս. Էջմիածնի մի գեղեցիկ գեղարվեստական նկարը:

Պաշտոնական այս ընդունելությունից հետո Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց բարձրանալ էմպայր Բիլղինկի 102-րդ հարկը և դիտել նյու-Յորքի համայնապատկերը:

Նույն օրը ճաշից հետո, Հյուրանոցում Վեհափառ Հայրապետը երկար զրուց ունեցավ մի խումբ ազգայինների հետ:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը, իր շքախմբով, Հյուրը եղավ թեմականի անդամ պր. Ֆրենկ Ջոթյանի և օրհնեց նրա հացն ու աղը:

Ընթրիքից հետո Վեհափառ Հայրապետը ներկա եղավ նյու-Յորքի հայոց Մայր Եկեղեցու մեծ սրահում երջանկահիշատակ եղիշե Դուրյան պատրիարքի ծննդյան 100-ամյակին նվիրված հանդիսության:

Վեհափառ Հայրապետը խոսք առնելով, ոգեկոշեց Դուրյան պատրիարքի անմոռանալի հիշատակը, հանգամանորեն կանգ առավ մեծանուն պատրիարքի հոգևոր-բարոյական մեծ անձնավորության վրա:

Հունիսի 4-ին, շաբաթ, ժամը 10-ին, Լոնգ-Այլենդի հայոց Ս. Նահատակաց Եկեղեցում Եպիսկոպոսական սուրբ պատարագ մատուցեց գերաշնորհ Տ. Կոմիտաս սրբազնը, իսկ բարողեց Վեհափառ Հայրապետը: Նորին Ս. Օծությունը Եկեղեցուն նվիրեց Ս. Էջմիածնից բերված մարմարյա բանդակապարդ մի սիրուն խաշբար:

Եկեղեցուն կից սրահում կաղմակերպվել էր պաշտոնական ճաշկերույթ՝ Վեհափառ Հայրապետի պատվին, որին ներկա եղան ավելի քան 400 հոգի: Սեղանի շուրջ արտասանվեցին շերմ, հուղիշ ճառեր: Ընդունելության վերջում հանդես եկավ Վեհափառ Հայրապետը տպավորիչ, ոգեշունչ ճառով, որն ունկնդրվեց լարված հետաքրքրությամբ և մեծ գոհունակությամբ:

Այս հանդիսավոր առիթով, Վեհափառ Հայրապետը պր. Տատուր Տատուրյանի կուրծքը դարդարեց Ս. Գրիգոր Լուսավորչի

առաջին կարգի աղամանդակուո ոսկյա շքանշանով՝ առ ի գնահատություն նրա՝ թե՛մին և եկեղեցուն կատարած աղգօգուու ծառայությունների:

Ավելի ուշ, երեկոյան, Տատուրյանների ընտանեկան հարկի տակ կաղմակերպվել էր շերմ ընդունելություն Վեհափառ Հայրապետի պատվին, որին ներկա էին ավելի քան 100 հրավիրյալներ՝ Տատուրյան ընտանիքի հարազատներ, բարեկամներ և պաշտոնական այլ հրավիրյալներ:

Հունիսի 5-ին, կիրակի տուավուայան Հյուրանոցում Վեհափառ Հայրապետին այցելեցին զանազան հոսանքների պատկանող կարեւոր գործիչներ:

Ժամը 4-ին նյու-Յորքի Եպիսկոպոսական Սեյնտ Ջոն դք Դիվայն մեծ Մայր Տաճարում Վեհափառ Հայրապետը մատուցեց հայրապետական հանդիսավոր սուրբ պատարագ, մեծահանդես շքեղությամբ: և տպավորիշ վեհությամբ:

Ս. Սեղանին սպասարկում էին Տ. Մամրիք, Տ. Միոն, Տ. Կոմիտաս սրբազանները, բաղմաթիվ վարդապետներ, քահանա հայրեր և սարկավագներ:

Սուրբ պատարագի սրբազան երգեցողությունը կատարում էր նյու-Յորքի հայոց Եկեղեցիներից հավաքաբար կաղմված ընտիր մի երգախումբ: բաղկացած 200 հոգուց:

Հայրապետական հանդիսավոր սուրբ պատարագին ներկա էր նյու-Յորքի Եպիսկոպոսական Եկեղեցու պետ Տ. Հորաս Դոնեգան Եպիսկոպոսը, զգեստավորված, անգլիկան Եկեղեցականների իր շքախմբով ու շերմորեն ողջունելով Ամենայն Հայոց Հայրապետին սուրբ պատարագի ընթացրում, բարի գալուստ մաղթեց նրան, միաժամանակ ողջույնի իր խոսքի մեջ ծանրանալով Հայաստանյաց Առաքելական Եկեղեցու պատմական դերի և լուսավոր առարկության վրա հայ ժողովրդի կյանքում:

Իր բարողի մեջ Վեհափառ Հայրապետը, քրիստոնեական սիրով ողջունելով Տ. Հորաս Դոնեգան Եպիսկոպոսին, խոսեց Հայ և Անգլիկան Եկեղեցիների փոխհարաբերության և քրիստոնեական ոգով համագործակցության անհրաժեշտության վրա: Վեհափառ Հայրապետի ողջույնի խոսքը անգլերենի էր թարգմանում գերապատիվ Տ. Տիրան արքակիսկոպոսը: Այսուհետև Վեհափառ Հայրապետը իր բարողի շարունակության մեջ ովեց հայրապետական իր սպեսիշ պատգամը հայ ժողովրդին, Ս. Էջմիածնի խորհրդով շերմացած և պայծառացած:

Քարողի վերջում Վեհափառ Հայրապետը ի նշան Հայ և Եպիսկոպոսական Եկեղեցի-

ների եղբայրական սիրո, Տ. Հորաս Դոնեցան հաղիսկոպոսին շնորհեց Ս. Էջմիածնից բերված հպիսկոպոսական մի ընտիր և թանկարժեք պանակե:

Հունիսի 5-ի Հայրապետական այս հանդիսավոր սուրբ պատարագին ներկա էր ավելի քան 12 000 հոգի:

Հավարտ սուրբ պատարագի, Վեհափառ Հայրապետը, եկեղեցական թափորով, անցավ ժողովրդական ծովի միջով՝ Հայրապետական իր օրհնությունները սփռելով իր ճանապարհի վրա:

Հունիսի 5-ի կիրակին Ամերիկայի հայ ժողովրդի նորագույն պատմության մեջ կանցնի որպես Հավետ Հիշատակելի և անմոռանալի փառավոր մի օր, Ամենայն Հայոց Հայրապետի շնորհաբեր այցելության քաղցր հուշերով և տպագորություններով զեղուն:

Հունիսի 6-ին, Երկուշաբթի, Հյուրանոցի իր հարկաբաժնում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել պաշտոնական քաղմաթիվ այցելություններ, որոնց թվում նաև այցելությունը Ամերիկայի Հայ Աղքային խորհրդի:

Ժամը 12-ին Վեհափառը իր ներկայությամբ պատվեց Ամերիկայի հայ ծերունադարդ և մեծավաստակ մտավորական և հասարակական գործիչ պր. Վահան Քյուրքցյանի բնակարանը:

Ժամը 1-ին, Ս. Խաչ Եկեղեցու սրահում, «Դստերք Վարդանանց» կազմակերպությունը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, տվեց մեծ ճաշկերուցիթ, որի ընթացքում Վեհափառ Հայրապետին ողջունեցին կազմակերպության ավագ սպարապետութիւն տիկին Աղավնի Թաթոսյանը և ուրիշներ: Ընդունելության վերջում Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց «Դստերք Վարդանանց» կազմակերպության բոլոր անդամներին, ցանկանալով նորանոր հաջողություններ նրանց ապագա գործունեության մեջ:

Ժամը 4-ին, Կոլումբիա համալսարանում կազմակերպվել էր պաշտոնական ընդունելություն Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին: Ընդունելությանը ներկա էին ավելի քան 150 ամերիկացի և հայ մտավորականներ, գիտնականներ, տարբեր մասնագիտության պրոֆեսորներ և մամուլի ներկայացուցիչներ: Համալսարանի աստվածաբանական ամբիոնի վարիչ պրոֆ.-դոկտ. Լ. Բիկհամը, հանուն համալսարանի պրոֆեսորա-դասախոսական կազմի, զերմորեն ողջունում է Վեհափառ Հայրապետին: Ամենայն Հայոց Հայրապետին ողջունում են նաև ուրիշ մտավորականներ:

Իր պատասխան շնորհակալական խոսքում, Վեհափառ Հայրապետը գիտական այս

մեծ հաստատության, նրա ղեկավարներին և աշխատակիցներին հաղորդում է Ս. Էջմիածնի օրհնությունն ու ողջույնը:

Ընդունելության ժամանակ բոլոր ներկաների վրա մեծ տպավորություն է գործում մանավանդ Վեհափառ Հայրապետի խոսքը՝ կեռան քարոզի սկզբունքների և գաղափարների լույսի տակ մտածված և ներկայացված:

Ժամը 7-ին, Նյու-Յորքի հայոց Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցում կայանում է Նյու-Յորքի շրջանի հայ հոգևորականության, աղքային-եկեղեցական մարմինների և հարակից կազմակերպությունների ընդհանուր խորհրդակցական ժողովը, որին մասնակցում է ավելի քան 400 հոգի:

Ողջունելով բոլոր պատգամավորներին, Վեհափառ Հայրապետը հանդես է գալիս Հայաստանի եկեղեցիներին, Մայր Աթոռի միաբանության, Հոգեոր Ճեմարանին և Մայր Աթոռում կատարված շինարարական աշխատանքներին նվիրված ընդարձակ զեկույցով: Այս առթիվ Վեհափառ Հայրապետը պահանգեով պարգևատրեց գերաշնորհ Տ. Սիոն արքեպիսկոպոսին, իսկ գերաշնորհ Տ. Մամբրե և Տ. Տիրան արքեպիսկոպոսներին նվիրեց ձեռաց խաչ:

Ժամը 9.30-ին, «Վարդանանց ասպետներ» կազմակերպությունը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, տալիս է մեծ ճաշկերությունը: Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետին շերմորեն ողջունում են ավագ սպարապետ Հերու Կերտմենյանը և ուրիշներ:

Վեհափառը սիրով պատասխանում է բոլոր ճառախոսներին, օրհնում կազմակերպության բոլոր անդամներին և հաջողությունն մաղթում նրանց ապագա գործունեության մեջ:

ՅԵԼԱԴԵԼՖԻԱՅՈՒՄ

Հունիսի 7-ին, Երեմշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը Նյու-Յորքի հյուրանոցի իր հարկաբաժնում ընդունում է աղքային գործիչների այցելությունը:

Այնուհետև ժամը 5-ին Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով գնացքով մեկնում է Ֆիլադելֆիա, ուր հասնում է ժամը 6-ին: Կայարանում Վեհափառ Հայրապետը ընդունվում է կազմակերպված և զերմ կերպով: Կայարանում հավաքված բազմահազար հայությունը զերմորեն ողջունում է իր սիրելի Հայրապետին:

Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավորապես առաջնորդվում է Ս. Մահակ-Մեսրոպ եկեղեցին, ուր մուտք է գործում «Հրաշափառով» Կատարվում է Հայրապետական հանդիսավոր մաղթանք, որից հետո Վեհափառ

Հայրապետը տալիս է իր օրհնությունն ու ողջունը ժողովրդին: Եկեղեցական արարողության ավարտին, բոլորը զերմեռանդորքն մոտենում են ի համբույր Վեհափառ Հայրապետի Ս. Աջի:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվում է Շերիդոն պանդոկը, որտեղ Նորին Ս. Օծության պատվին կազմակերպվել էր մեծ ընդունելություն, մասնակցությամբ ավելի քան 600 հրավիրյալների:

Պաշտոնական այս ընդունելության ներկա էին նաև քաղաքային և եկեղեցական պաշտոնական անձնավորություններ, Հյուրեր, մամուլի ներկայացուցիչներ: Ընդունելության ընթացքում Վեհափառ Հայրապետին հանուն քաղաքապետության ողջունում են պր. Դև Լորանը և Ֆիլադելֆիա քաղաքի եկեղեցիների խորհրդի ատենապետ պր. Ռուլտեր Անտոնին, անգլիկան Մաք-Դոնալտ եպիսկոպոսը, տեղի հոգևոր հովիվ արժանապատիվ Տ. Լուս քահանա Առաքելյանը և ուրիշներ:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը, ողջունելով բոլոր ներկաներին, շնորհակալություն է հայտնում և տալիս իր պատգամը Հայ ժողովրդին:

Հունիսի 8-ին, շորենքաբրի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը պաշտոնապես այցելեց Ֆիլադելֆիա քաղաքի պատմական և տեսարժան վայրերը:

Ֆիլադելֆիան Միացյալ Նահանգների առաջին մայրաքաղաքն է եղել:

Նորին Ս. Օծությունը ապա այցելություն տվեց Միացյալ Նահանգներում անգլիկան առաջին եկեղեցուն:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը այցելեց այն տուն-թանգարանը, որտեղ հռչակվել է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների պատմական անկախությունը և ստորագրվել առաջին Սահմանադրությունը: Այստեղ է գտնվում նաև այն պատմական Ազատության զանգը, որը առաջինը ավետեց ամերիկյան ժողովրդի անկախության հոշակումը:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆՈՒՄ

Հունիսի 8-ին, շորենքաբրի օրը, Հետմիջօրեին, Վեհափառ Հայրապետը, ուղիկցությամբ իր շքախմբի, գնացքով մեկնեց ԱՄՆ-ի այժմյան մայրաքաղաքը՝ Վաշինգտոն:

Ժամը 8-ին գնացքը մոտեցավ կառամատուցին, որտեղ հավաքված հոծ բազմությունը, գլխավորությամբ տեղական ազգային-եկեղեցական մարմինների և հոգևոր հովիվ Հոգեշնորհ Տ. Գարեգին վարդապետ Գաղանճյանի, խանդավառորեն դիմավորեց Վեհափառ Հայրապետին:

Նորին Ս. Օծությունը հանդիսավոր շքերթով առաջնորդվեց Աշխինդունի Հայոց հիկ-

ղեցին, ուր մուտք գործեց «Հրաշափառ»-ով և նախագահեց Հայրապետական մաղթանքին: Եկեղեցական արարողության ավարտին, Վեհափառ Հայրապետը, ողջունելով իր հոգեությամբ հավակներին, տվեց հայրապետական իր պատգամը:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը իր շրախմբով հյուրասիրվեց մայրաքաղաքի ամենաընտիր հյուրանոցներից մեկում՝ Շորհեմ պանդոկում:

Հունիսի 9-ին, նինգջաբրի, առավոտյան ժամը 11-ին, Վեհափառ Հայրապետը, իր շրախմբով և Վաշինգտոնի Հայ համայնքի պատմական մարմինների ընկերակցությամբ, պաշտոնապես այցելելով ամերիկյան Անհայտ գինվորի հուշարձանին, փառավոր պսակ դրեց:

Այնուհետև Նորին Ս. Օծությունը այցելեց ԱՄՆ-ի առաջին պրեզիդենտ Ջորջ Վաշինգտոնի և 1860-ական թվականներին ԱՄՆ-ում ստրկատիրության դեմ պայքարող, մեծ հումանիստ և ԱՄՆ-ի պրեզիդենտ Աբրահամ Լինկոլնի արձաններին:

Կեսօրին, մայրաքաղաքի Հայ համայնքը կազմակերպեց մեծ ընդունելություն ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի:

Ճաշկերույթից հետո Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց բազմաթիվ պատմայինների այցելությունը:

Այնուհետև կազմակերպվեց Հայ մամուլի ասուլիս:

Վեհափառ Հայրապետը միաժամանակ ընդունեց ամերիկյան ուղղիոյի և հեռուստատեսության ընկերությունների թղթակիցներին:

Ամեն աւել ամերիկյան մամուլը, ուղղիոն և հեռուստատեսությունը պրես-կոնֆերանսների միջոցով լայնորեն արձագանքում էին Ամենայն Հայոց Հայրապետի ԱՄՆ-ում կատարած հովվապետական այցելության:

Երեկոյան ժամը 7-ին կազմակերպվեց ավելի մեծ ճաշկերույթ Վեհափառ Հայրապետի պատվին, մասնակցությամբ 300 հրավիրյալների: Ճաշկերույթին ներկա եղավ նաև Վաշինգտոնի մերձակա Ռիջմոնդի Հայ համայնքից մի մեծ պատգամավորություն:

Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին կազմակերպված պաշտոնական ընդունելության այս սեղանը ղեկավարեց Վաշինգտոնի Հարվորտ Համալսարանի պրոֆեսոր, Հայ մանրանկարչության մեծավաստակ մասնագետ օրիորդ Սիրարփի Տեր-Ներսիսյանը:

Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետին ողջունեցին մայրաքաղաքի քաղաքավորներ պր. Ռոբերտ Մեկլատոնը, Հայ և օտար բարձրաստիճան Հոգեստրականներ, պետական պաշտոնական անձնավորություններ և մամուլի ներկայացուցիչներ:

Հնդունելության վերջում հանդես գալով,
Վեհափառ Հայրապետը խոսեց ոգեշունչ ճառ:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը, բոլոր
ներկաների որոտագին ծափերի և խանդա-
վառ բացականչությունների տակ, պրոֆե-
սոր օրիորդ Միրարփի Տեր-Ներսեսյանի
կրծքից կախեց Ս. Գրիգոր Լուսավորչի առա-
ջին կարգի աղամանդակուռ ոսկյա շքանշա-
նը, առ ի բարձր գնահատություն նրա՝ հայ
մշակութին և արվեստին մատուցած շնոր-
հակալ ծառայությունների:

Հանդիսության վերջում բոլոր ներկաները
մոտեցան ի համբույր Վեհափառ Հայրապե-
տի Ս. Աջի և ստացան Ս. Էջմիածնից բեր-
ված և Վեհափառի Ս. Աջով բաշխված խա-
շիկներ, որպես խորհրդանշանը Ս. Էջմիա-
ծնի սրբությունների:

Հունիսի 10-ին, ուրբար, առավոտյան ժա-
մը 10—11-ին, Վեհափառ Հայրապետը իր
շքախմբով այցելեց Վաշինգտոնի պետական
մատենադարանը, որտեղ պահվում են նաև
հայ մանրանկարչության վերաբերյալ մի
շարք արժեքավոր, ընտիր հին ձեռագրեր
Կիլիկյան շրջանից, գործ ԺԲ—ԺԳ դարերի:

Այնուհետև, ժամը 11-ին, Վաշինգտոնի
քաղաքապետարանում կազմակերպվել էր
պաշտոնական ընդունելություն, որտեղ քա-
ղաքագլուխ պր. Ռոբերտ Մեկլատոնը, հան-
դիսավոր իրադրության մեջ, Վեհափառ Հայ-
րապետին հոչակելով Վաշինգտոնի պատվա-
վոր քաղաքացի, նորին Ս. Օծության հանձ-
նում է մայրաքաղաքի բանալին:

Ժամը 12-ին Վաշինգտոնի Եկեղեցասեր
հայ տիկնանց միությունը կազմակերպում է
ընդունելություն, որտեղ Վեհափառ Հայրա-
պետը օրհնում է միության անդամներին,
տալով իր պատգամը:

Ժամը 3-ին Վեհափառ Հայրապետը իր
շքախմբով գնացրով վերադառնում է Ֆիլա-
դելֆիա, որտեղ համելով ժամը 5-ին, «Հրա-
շափառ»-ով առաջնորդվում է Ֆիլադելֆիայի
հայոց երկրորդ՝ Ս. Երրորդություն Եկեղեցին,
որի հովիլն է արժանապատիվ Տ. Սարգիս
քահանա Գաշըրճյանը:

Նորին Ս. Օծությունը, Հայրապետական
մաղթանքից հետո, օրհնում է բոլոր ներկա-
ներին և իր պատգամը տալուց հետո բաժա-
նում է խաչիկներ:

Վերջում բոլոր հավատացյալները Վեհա-
փառ Հայրապետի Ս. Աջը համբուրելով ստա-
նում են նրա օրհնությունը:

Հունիսի 11-ին, շաբաթ, ժամը 1-ին, Վե-
հափառ Հայրապետը իր բարձր ներկայու-
թյամբ պատվից ընտանեկան հարկը Ֆիլա-
դելֆիայի Ս. Սահակ-Մեսրոպ Եկեղեցու հո-
գեկոր հովիվ արժանապատիվ Տ. Լեռն քահա-
նա Առաքելյանի, որտեղ, ի պատիվ նրան,
տրվեց ճաշկերություն:

ԹՈՍՏՈՆՈՒՄ

Հունիսի 11-ին, շաբաթ օրը, ժամը
5-ին, Վեհափառ Հայրապետը, իր շքախմբի
ուղեկցությամբ, ինքնաթիռով մեկնեց Բու-
տունուն:

Քաղաքի օդանավակայանում Վեհափառ
Հայրապետը դիմավորվեց արտակարգ խան-
դավառությամբ և ջերմությամբ: Օդանավա-
կայան էր Եկեղեցական արարողության վերջում
Վեհափառ Հայրապետը բոլոր ներկաներին
ողջունելով և օրհնելով, տվեց իր հայրապե-
տական պատգամը, որին հաջորդեց մոտ մի
ժամ տեղող աջահամբույրը:

Վեհափառ Հայրապետը «Հրաշափառ»-ով
հանդիսավորապես մուտք գործեց Եկեղե-
ցի: Եկեղեցական արարողության վերջում
Վեհափառ Հայրապետը բոլոր ներկաներին
ողջունելով և օրհնելով, տվեց իր հայրապե-
տական պատգամը, որին հաջորդեց մոտ մի
ժամ տեղող աջահամբույրը:

Այնուհետև նորին Ս. Օծությունը առաջ-
նորդվեց «Ստատլեր Հիտոն» հյուրանոցը,
որտեղ տրվեց ճաշկերություն Վեհափառ Հայրա-
պետի պատվին, գլխավորությամբ ընդունե-
լության հանձնաժողովի նախագահ գեներալ
Սարգիս Զարդարյանի և Խաչիկ Կոշկար-
յանի:

Ընդունելության ընթացքում շատերը ե-
լույթներ ունեցան, ջերմագինս ողջունելով
Վեհափառ Հայրապետի օրհնաբեր այցելու-
թյունը Բուտունի հայ համայնքին:

Վերջում խոսք առավ Վեհափառ Հայրա-
պետը և քահանայական լանջախաչով պատ-
վեց արժանապատիվ Տ. Բարգեն քահանա
Մաքսուտյանին և Ուտտերտառունի հայոց Ս.
Հակոբ Եկեղեցու հոգեկոր հովիվ արժանա-
պատիվ Տ. Արտեն քահանա Աշճյանին:

Հունիսի 12-ին, կիրակի, Վեհափառ Հայ-
րապետը հանդիսավոր սուրբ պատարագ մա-
տուցեց Բուտունի Սեյնտ Պոլ եպիսկոպոսա-
կան Եկեղեցում:

Հայրապետական հանդիսավոր սուրբ պա-
տարագին ներկա էին ողջ Բուտունի և շրջա-
կայքի հայ համայնքների հոգեկոր հովիվներն
ու հայությունը, ինչպես նաև Եպիսկոպոսա-
կան Եկեղեցու ներկայացուցչությունը:

Սուրբ պատարագի ընթացքում Վեհափառ
Հայրապետը խոսեց ոգեշունչ քարոզ:

Սուրբ պատարագից հետո Վեհափառ Հայ-
րապետի պատվին տրվեց ճաշկերություն Եկե-
ղեցու սրահում:

Երեկոյան ժամը 7 30-ին, հյուրանոցի շենք
դաշլիճում, Բուտունի հայ համայնքը, ի պա-

տիվ նորին Ս. Օծության, կազմակերպել էր փառահեղ ընդունելություն, որին մասնակցում էին ավելի քան 1200 հայ և օտար պաշտոնական հրավիրյալներ:

Մեղանը վարում էր թեմական խորհրդի անդամ պր. Տիգրան Պոյաճյանը:

Ընդունելության ժամանակ, Վեհափառ Հայրապետին ջերմորեն ողջունելով, Բոստոնի քաղաքագլուխը նորին Ս. Օծության նվիրում է քաղաքապետարանի անունից արծաթյա հուշանվեր:

Ճաշկերութի վերջում հանդես է գալիս Վեհափառ Հայրապետը ընդարձակ և բովանդակալից ճառով:

Տունիսի 13-ին, Երկուշաբթի, առավոտյան ժամը 10-ին, Հյուրանոցի իր հարկաբաժնում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է Բոստոնի հայ ավետարանական համայնքի և ազգային-եկեղեցական այլ կազմակերպությունների այցելությունները:

Ժամը 12-ին Վեհափառ Հայրապետը այցելում է Բոստոնի մերձակա Լաուրենս քաղաքի Հայոց Ս. Խաչ եկեղեցին, որտեղ մուտք է գործում «Հրաշափառ»-ով: Եկեղեցում հավաքած հավատացյալներին ողջունելով և օրհնելով, Վեհափառ Հայրապետը տալիս է Իր պատգամը: Վերջում տեղի է ունենում աշահամրույր:

Եկեղեցու հովիվն է արժանապատիվ Տ. Վարդան քահանա Ավագյանը:

Ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի Լաուրենսի հայ համայնքը կազմակերպում է ընդունելություն:

Ժամը 6.30-ին նորին Ս. Օծությունը, շարունակելով իր ուղևորությունը Բոստոնի շրջանում, այցելում է Ուտերտառուն քաղաքի հայ համայնքի Ս. Հակոբ եկեղեցին: Եկեղեցու հոգևոր հովիվն է արժանապատիվ Տ. Արտեն քահանա Աշճյանը:

Վեհափառ Հայրապետը «Հրաշափառ»-ով մուտք է գործում եկեղեցի: Հայրապետական մաղթանքից հետո, նորին Ս. Օծությունը օրհնում է բոլորին և տալիս իր պատգամը:

Ուտերտառունում Վեհափառ Հայրապետը արժանանում է բացառիկ խանդավառ ընդունելության: Համայնքը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, կազմակերպում է ընդունելություն:

Ընդունելության վերջում խոսք է առնում Վեհափառ Հայրապետը և օրհնում բոլորին:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը բարձաճում է իր ներկայությամբ պատվել թեմականի ատենապետ պր. Տիգրան Պոյաճյանի ընտանեկան հարկը և օրհնում նրա սեղանի աղն ու հացը:

Գիշերվա ժամը 10-ին Ուտերտառունի Հայոց Ս. Հակոբ եկեղեցու լից մեծ սրահում

տեղի է ունենում գեղարվեստական-գրական երեկո՝ Վեհափառ Հայրապետի պատվին:

Հայ մանուկներ և փոքր տարիքի հայ դրաբարցականներ երգում, արտասանում են Վեհափառ Հայրապետի ներկայության, մեծ գոհունակություն պատճառելով նրան:

Հանդեսի վերջում Վեհափառ Հայրապետը հայ մանուկներին ողջունում է հոգումով, նրանց ուղղած ջերմ, հայրական սրտագիտություն և օրհնում բոլորին:

Հունիսի 14-ին, Երեխաբթի, առավոտյան ժամերին, Վեհափառ Հայրապետը Հյուրանոցում ընդունում է համայնքի բաղմաթիվ ազգայինների այցելությունները:

Ժամը 12-ին, Քեմբրիջի Հարվորտի համալսարանում, ի պատիվ Ամենայն Հայոց Հայրապետի, կազմակերպվել էր ջերմ ընդունելություն, համալսարանի պրոֆեսորա-դասախոսական կազմի կողմից:

Վեհափառ Հայրապետին ողջունում է Քեմբրիջի համալսարանի աստվածաբանական ամբիոնի վարիչ պրոֆ.-դոկտ. Սամվել Միլլերը:

Ելույթ ունենալով, Վեհափառ Հայրապետին ողջունում են նաև համալսարանի հայ դասախոս պրոֆ. Ա. Սանճյանը, լեզվագրական ֆակուլտետի դեկան Զոշուա Ռաթմենը և ուրիշներ:

Ընդունելության վերջում բոլոր ճառախոսների ողջունի խոսքերին պատասխանում է Վեհափառ Հայրապետը, միաժամանակ շնորհակալություն հայտնելով ջերմ ընդունելության և արտահայտված հարգանքի անկեղծ խոսքերի համար:

ՊՐՈՎԻԴԵՆՍՈՒՄ

Հունիսի 14-ին, Երեխաբթի, երեկոյան ժամը 5-ին, Վեհափառ Հայրապետը, իր շքախմբի ուղեկցությամբ, ինքնաթիռով մեկնեց Պրովիդենս:

Օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետը ընդունվեց բացառիկ, ջերմ խանդավառությամբ:

Հանդիսավոր շքերթով Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվեց Հայոց Ս. Սահակ-Մեսրոպ եկեղեցին, ուր մուտք գործեց «Հրաշափառ»-ով:

Պրովիդենսի հայոց եկեղեցու հոգևոր հովիվն է արժանապատիվ Տ. Հայկ քահանա Տոնիկյանը:

Եկեղեցում և շրջափակում հավաքվել էր արտասովոր բազմություն՝ ոգեստությամբ ողջունելու Վեհափառ Հայրապետի բարի դալուստը:

Հայրապետական մաղթանքից հետո նորին Ս. Օծությունը տվեց իր քարոզ-պատգամը, հայրապետական օրհնությունը և բոլոր

ներկաներին բաժանեց էջմիածնի խաչիկներ:

Արարողության վերջում տեղի ունեցավ տղահամբույր:

Վեհափառ Հայրապետը, ի հիշատակ իր այցելության, Պրովիդենսի հայոց Ս. Սա-

Պրովիդենսի հայոց մշակութային այս տունը կառուցվում է թեմական խորհրդի անդամ պր. Զարեհ Եկավյանի և նրա եղբայրների նվիրատվությամբ:

Եկեղեցու շրջափակում կատարված այս հանդիսություններից հետո Վեհափառ Հայ-

ՎԵՀԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԱՄԵՐԻԿԱՆԱՅ

ԶՈՐԱՎԱՐ ՍԱԼԹԻՄ ԶԱՐԴԱՐՅԱՆԻ ՀԵՏ

Հակ-Մեսրոպ Եկեղեցուն նվիրեց սկիզ և խաչ:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը օրհնեց Եկեղեցուն կից կառուցվող Հայ մշակութային տան հիմնաքարը:

րապետը առաջնորդվում է «Երիդոն» հյուրանոցը:

Հյուրանոցում կազմակերպվում է տեղական մամուլի, ռադիոյի և հեռուստատեսության թղթակիցների պրես-կոնֆերանս:

Երեկոյան ժամը 8-ին, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, Պրովիդենսի հայ համայնքը կազմակերպում է մեծ ընդունելություն, որին մասնակցում է ավելի քան 800 հոգի:

Ընդունելության ընթացքում արտասանվում են հուղիլ բաժակաճառեր և ուղերձներ: Վերջում հանդես է գալիս Վեհափառ Հայրապետը մեծ ելույթով, օրհնում բոլոր ներկաներին և համայնքին և տալիս իր պատգամը:

Հունիսի 15-ին, շորենշաբթի, առավոտյան ժամերին, Վեհափառ Հայրապետը Պրովիդենսի հյուրանոցում բարեհաճում է ընդունել բազմաթիվ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների և առանձին ազգայինների այցելությունը:

Կեսօրին, Զարեհ և Գրիգոր Եկավյան եղբայրները Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպում են ընդունելություն Պիշրորդի ծովափնյա հյուրանոցում: Երեկոյան ժամը 5-ին Վեհափառ Հայրապետը վերադառնում է Բոստոն:

Ավելի ուշ Վեհափառ Հայրապետը այցելում է Բոստոնի հայոց նոր կառուցվող Ս. Երրորդություն Եկեղեցին, որը դեռ շինարարական ընթացքի մեջ է:

Ապա Նորին Ս. Օծությունը հովվատան մեջ ընդունում է այցելությունը բազմաթիվ ազգայինների, մտավորականների, որոնց թվում գրող Համաստեղի և Հրապարակագիր Միրվարդի:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը օրհնում է արժանապատիվ Տ. Բարգեն քահանա Մաքսուտյանի սեղանը, Եկեղեցուն կից հովվատան մեջ:

Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետը նոր կառուցվող Եկեղեցուն նվիրում է մի սիրուն խաշքար:

Հունիսի 16-ին, հինգշաբթի, առավոտյան ժամը 9-ին, հատուկ Հրավերով Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով մասնակցեց Հարվորդի համալսարանի տարեվերջի բացողյա մեծ հանդեսին, որին ներկա էին ավելի քան 15 000 հրավիրյալներ:

Ժամը 1-ին Նորին Ս. Օծությունը օրհնեց Կյուլեսերյան եղբայրների բնակարանում իր պատվին կազմակերպված ընտանեկան սեղանը:

ՈՒՍՏՐՈՒՄ

Հունիսի 16-ին, հինգշաբթի, ժամը 4-ին, Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբի հետ մեկնեց Ռւստր, ուր հասավ ժամը 5.30-ին:

Ռւստրի հայոց Ս. Փրկիլ Եկեղեցում հավաքվել էր հոծ բազմություն՝ Վեհափառ Հայրապետին դիմավորելու համար:

Ռւստրի հայ համայնքը, տեղի հոգևոր հովիլ Տ. Եղիշե վարդապետ Կիզիրյանի զլխավորությամբ, ջերմորեն դիմավորեց նորին Ս. Օծությանը: Հայ մանուկների երդի, պարի խմբեր, հայկական տարազներ հագած, վարդեր ու ծաղիկներ էին շաղ տալիս Վեհափառ Հայրապետի ճանապարհի վրա:

Վեհափառ Հայրապետը «Հրաշափառ»-ով մուտք գործեց Եկեղեցի, օրհնեց ժողովը դիմումը և խաշիկներ բաժանեց: Վերջում տեղի ունեցավ աջահամբույր:

Ընդունելության ներկա էր նաև Ռւստրի քաղաքապետը, որը ջերմորեն ողջունելով Վեհափառ Հայրապետին, հանդիսավորապես հանձնեց քաղաքի բանալին՝ նորին Ս. Օծությանը հոչակելով քաղաքի պատվավոր քաղաքացի:

Հանդիսության վերջում Վեհափառ Հայրապետը Եկեղեցուն նվիրեց սկիզ, իսկ հոգևոր հովիլ Տ. Եղիշե վարդապետ Կիզիրյանին պարգևատրեց վարդապետական լանջախաչով:

Երեկոյան, Ռւստրի հայոց համայնքը Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպել էր ընդունելություն ավելի քան 1 000 հոգու մասնակցությամբ: Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետը Ս. Գրիգոր կուսավորչի առաջին կարգի ոսկյա աղամանդակուու շքանշանով զարդարեց Մայր Աթոռի բարերար գեներալ Սարգիս Զարդարյանի կուրծքը:

Գեներալ Զարդարյանը ստանձնել է Ս. Գեղարդի վանքի վերանորոգության ծախսը:

ՆՅՈՒ-ՅՈՐՔՈՒՄ

Հունիսի 17-ին, ուրբար, առավոտյան ժամը 12-ին, Վեհափառ Հայրապետը, իր շքախմբի ուղեկցությամբ, Բոստոնից ինքնաթիռով վերադարձավ նորից Նյու-Յորք, «Ռւալդորֆ Աստորիա» հյուրանոցը:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը պանդոկի իր հարկարաժնում ընդունեց բազմաթիվ ազգայինների այցելությունը:

Առաջնորդարանում ժամը 5-ին Վեհափառ Հայրապետը նախագահեց ԱՄՆ-ի հայոց մի շարք հայրենակցական միությունների միացյալ նիստին, տալով հայրապետական իր ողջունն ու պատգամը:

Երեկոյան Եկեղեցու մեծ սրահում կազմակերպվել էր գեղարվեստական երեկո, որին ներկա էր հոծ քաղմություն:

Երեկոյի ընթացքում Վեհափառ Հայրապետը հանդես եկավ Մայր Հայրենիքի մշակութային, գրական և գեղարվեստական կյանքին նվիրված բովանդակալից դասախոսությամբ:

Հունիսի 18-ին, շաբաթ առավոտյան, հյուրանոցի իր հարկաբաժնում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճից ընդունել նյութութիւնը ուղիղ հայկական բաժնի թղթակիցներին։ Ասուլիսի ժամանակ ձայնագրութեցին Վեհափառ Հայրապետի պատասխաններն ու թղթակիցների հարցերը։

ԴԻՏՐՈՅՑՈՒՄ

Հունիսի 18-ին, շաբաթ, իր շքախմբի ուղեկցությամբ, Վեհափառ Հայրապետը ինքնաթիւով մեկնեց Դիտրոյտ։

Օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետը արժանացավ սրտագին, արտակարություննելության, որը կազմակերպել էր Դիտրոյտի հայ համայնքը, հոգևոր հովիվներ արժանապատիլ Տ. Առնակ քահանա Գասպարյանի և արժանապատիլ Տ. Տիրան քահանա Փափազյանի գլխավորությամբ։

Վեհափառ Հայրապետը, հանդիսավոր շքերթով և ուստիկանական պատվո խմբի ուղեկցությամբ, առաջնորդվեց Հայոց Ս. Հովհաննես Մկրտիչ եկեղեցին, որտեղ մուտք գործեց «Հրաշափառ»-ով։

Ապա ողջունելով բոլորին, նորին Ս. Օծությունը օրհնեց ներկաներին՝ տալով հայրապետական իր պատգամը։

Վերջում բոլոր հավատացյալները մոտեցան ի համբույր Վեհափառ Հայրապետի Ս. Աջի։

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը առանորդվեց «Ստաղլեր» հյուրանոցը, որտեղ երեկոյան, նորին Ս. Օծության բարձր պատվին, կազմակերպվեց մի ընդունելություն, ավելի քան 1 000 հրավիրյալների մասնակցությամբ։

Պաշտոնական ճաշի ժամանակ արտասանվեցին հուզիչ ճառեր, առաջարկվեցին թանկագին կենացներ։

Վերջում խոսք առավ Վեհափառ Հայրապետը և իր ոգեշունչ պատգամը տվեց բոլոր ներկաներին։

Նույն օրը ժամը 2-ին, Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավոր սուրբ պատարագ մատուցեց Դիտրոյտի եպիսկոպոսական Մայր Տաճարում։

Հայրապետական հանդիսավոր սուրբ պատարագին ներկա էր հոծ բաղմություն, ավելի քան 4 000 հոգի։

Սուրբ պատարագին ներկա էին նաև, ինչպես միշտ նման առիթներով, Դիտրոյտի եպիսկոպոսական եկեղեցու բարձրաստիճան հոգևորականներ և քույր եկեղեցիների այլ ներկայացուցիչներ։

Ժամը 7-ին, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության Կենտրոնական վարչության նախագահ պր. Ալեքս Մանուկյանը, իր ընտանիքան հարկի տակ, Վեհափառ Հայ-

րապետին ողջունելու և հյուրասիրելու ուրախությունն ունեցավ։

Ընտանեկան այս սրտագին ընդունելության ներկա էին բազմաթիվ պաշտոնական այլ հրավիրյալներ։

Հունիսի 20-ին, Երկուշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը, իր շքախմբի ուղեկցությամբ, այցելեց Դիտրոյտ քաղաքի տեսարժան վայրերը և եղավ Ֆորդի ավտոմոբիլաշխական գործարանում։

Ժամը 1-ին, Դիտրոյտի եկեղեցամեր հայութինանց միությունը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, կազմակերպել էր ընդունելություն՝ Դիտրոյտի հայոց Հայ մշակութային տանը։ Ընդունելության ժամանակ արտասանվեցին ջերմ ճառեր, եղան արտասանվություններ և մեներգեր։

Վերջում ելույթ ունեցավ Վեհափառ Հայրապետը հայ մայրերին ուղղված և տվեց իր պատգամը ընդհանուրապես հայ իգական սեպին և օրհնեց միության անդամներին։

Երեկոյան «Ստաղլեր» հյուրանոցում տըրվեց ճաշկերույթ Վեհափառ Հայրապետի պատվին, որին մասնակցեցին նաև շրջանի հոգևոր հովիվներ, եկեղեցական խորհուրդների և տեղական ազգային մարմինների ներկայացուցիչներ և հյուրեր։

Ժամը 9-ին, Դիտրոյտի հայ մտավորականությունը Հայ մշակութային տանը կազմակերպել էր գրական-գեղարվեստական հանդիպում, Վեհափառ Հայրապետի պատվին։

Հանդեսի ժամանակ Վեհափառ Հայրապետը տալով իր պատգամը, Դիտրոյտի հայոց նոր կառուցվող եկեղեցուն նվիրեց Ս. Էջմիածնից բերված մի սիրու խաչքար, իսկ Ս. Գրիգոր Լուսավորչի առաջին կարգի ոսկյա աղամանդակուր շքանշանով պարգևատրեց պր. Եղվարդ Մարտիկյանին, որն ստանձնել է Հաղարծինի վանքի վերանորոգության ծախսերը։

ԳԼԻՎԼԵՆԴՈՒՄ

Հունիսի 21-ին, Երեխաբթի, Վեհափառ Հայրապետը ինքնաթիւով Դիտրոյտից մեկնեց Գլիվլենդ։

Գլիվլենդի հայ համայնքը փոքրաթիվ է և մինչև այժմ էլ չունի իր եկեղեցին։ Տեղի աղքապատկան հողի վրա կառուցվել է Մշակութային տուն, ուր և տեղի ունեցավ ընդունելությունը, կազմակերպված եկեղեցական խորհրդի կողմից, գլխավորությամբ խորհրդի ատենապետ դոկտ. Գեղամ Կյորճյանի։

Վեհափառ Հայրապետը «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվեց Մշակութային տուն և օրհնելով փոքրաթիվ հայ գաղութը, տվեց իր պատգամը։

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը հյուրասիրվեց թեմական խորհրդի ատենապետ պր. Երվանդ Աղաճանյանի բնակարանում:

Հունիսի 22-ին, շորենշաբթի, Վեհափառ Հայրապետը նախագահեց Գլիվլենդի հայտինանց կողմից իր պատվին տրված ճաշկերութիւն և ելույթ ունենալով օրհնեց միության անդամներին:

ՏՈՐՈՆՏՈՅՑՈՒՄ (ԿԱՆԱԴԱ)

Հունիսի 23-ին, հինգշաբթի, Վեհափառ Հայրապետը Գլիվլենդից ինքնաթիռով մեկնեց Տորոնտո (Կանադա):

Վեհափառ Հայրապետին ուղեկցում էր իր պատվո շքախումբը:

Տորոնտոն ունի փոքրաթիվ հայ գաղութ, բարեկացած շուրջ 300 հայ բնտանիքներից:

Հայ համայնքը, հոգեոր հովիվ Տ. Վազգեն վարդապետի և հոգարարձության ատենապետ պր. Գրիգոր Էլմասյանի գլխավորությամբ, բացառիկ ջերմությամբ ընդունեց Վեհափառ Հայրապետին:

Նորին Ս. Օծությունը «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվեց եկեղեցի և տվեց իր ողջույնն ու պատգամը:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը վարդապետական լանջախաչով պարգևատրեց հոգեոր հովիվին, եկեղեցուն նվիրեց սուրբ սկիհ, իսկ հավատացյալներին բաժանեց Ս. Էջմիածնի խաչիկներ:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը նախագահեց Տորոնտոյի հայ համայնքի հոգարարձության տողովին:

Հունիսի 24-ին, ուրբաթ առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետի շքախմբի անդամները, Տորոնտոյի հայ համայնքի հոգարարձության ատենապետի ուղեկցությամբ, գնացին նիազարյի ջրվեժը՝ Նիազարա-Ֆոլս:

Ժամը 10-ին Վեհափառ Հայրապետը պաշտոնական այցելություն տվեց Տորոնտոյի նահանգապետին:

Ժամը 12-ին Նորին Ս. Օծությունը օրհնեց տիկին Ֆերուզ Պապայանի սեղանը, նրա բնակարանում:

Երեկոյան Տորոնտոյի հայ համայնքը Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպեց մեծ ընդունելություն «Մոյալ ոռկ» սրահում:

Ընդունելության ժամանակ արտասանվեցին բազմաթիվ բաժականառեր:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը, օրհնելով սուրբ ներկաներին, տվեց Հայրապետական իր պատգամը:

ԶԻԿԱԳՈՅՑՈՒՄ

Հունիսի 25-ին, շաբաթ, առավոտյան ժամը 11-ին, Վեհափառ Հայրապետը ինքնաթիռով մեկնեց Զիկագո, ուր հասավ ժամը 1-ին և առաջնորդվեց հայոց Ս. Գրիգոր Լուսավո-

րիշ եկեղեցին, ուր մուտք գործեց «Հրաշափառ»-ով:

Զիկագոյի հայ համայնքը, գլխավորությամբ հոգեոր հովիվներ հոգեշնորհ Տ. Վարուժան վարդապետ Գապարաճյանի և արժանապատիվ Տ. Վրթանես ավագ քահանու Փափազյանի, ջերմորեն ընդունեց Վեհափառ Հայրապետին:

Նորին Ս. Օծությունը ողջունելով ժողովրդին, օրհնեց և տվեց իր պատգամը:

Երեկոյան Զիկագոյի հայ համայնքը կազմակերպեց մեծ ընդունելություն Վեհափառ Հայրապետի պատվին, մասնակցությամբ ավելի քան 800 հրավիրյալների:

Պաշտոնական ճաշից առաջ, Վեհափառ Հայրապետը աջահամբույրի ժամանակ բարձանեց Ս. Էջմիածնի խաչիկներ:

Ընդունելության ժամանակ ներկաներից շատերը դեղեցիկ ճառերով ողջունեցին Վեհափառ Հայրապետին:

Վերջում Վեհափառ Հայրապետը, պատասխանելով բոլոր ուղերձներին, հանդես եկավ ճառով:

Հունիսի 26-ին, կիրակի, ժամը 2-ին, Վեհափառ Հայրապետը Զիկագոյի եպիսկոպոսական Մայր Տաճարում մատուցեց հանդիսավոր սուրբ պատարագ, հավատացյալների խուսն բազմության ներկայությամբ:

Սուրբ պատարագին ներկա էին մոտ 400 հոգի՝ եպիսկոպոսական և այլ քույր եկեղեցիների ներկայացուցիչներ, պետական պաշտոնական անձնավորություններ:

Սուրբ պատարագի ընթացքում ողջունի ջերմ խոսք ասաց Զիկագոյի եպիսկոպոսական եկեղեցու պետ եպիսկոպոսը:

Երեկոյան ժամը 8-ին Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց Զիկագոյի համայնքի եկեղեցասեր հայ երիտասարդաց կազմակերպությունների ներկայացուցիչներին:

Գիշերը պր. Վոլտեր Վարդանը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, կազմակերպեց ընդունելություն, որին ներկա եղան նաև բազմաթիվ այլ հրավիրյալներ:

Հունիսի 27-ին, երկուշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց պր. Վոլտեր Վարդանի ցինկոգրաֆիական գործարանը:

Այս ուրախ առիթով պր. Վոլտեր Վարդանը Ս. Էջմիածնի տպարանին նվիրեց կլիշներ պատրաստող նորագույն մի մեքենա:

Ժամը 2-ին Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով մեկնեց Ռտգեկոն քաղաքը, ուր «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվեց եկեղեցի, ողջունեց հավատացյալ հայ ժողովրդին և օրհնելուց հետո բաժանեց Ս. Էջմիածնի խաչիկներ:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը շարունակելով իր ուղերձությունը, այցելեց Էվենու-

տոն քաղաքը, Զիկագոյի մոտ մի փոքր քաղաք, և «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվեց եկեղեցի: Ապա Նորին Ս. Օծությունը օրհնելով հայ համայնքին, տվեց իր պատգամը և Ա. Էջմիածնի խաչիկներ բաժանեց:

Ժամը 8-ին Ռուկեգոն և էվենստոն քաղաքների հայ համայնքների եկեղեցական խորհուրդը «Զորջիա» հյուրանոցում մեծ ճաշկերույթ կազմակերպեց Վեհափառ Հայրապետի պատվին:

Վերջում ելույթ ունեցավ Վեհափառ Հայրապետը:

Ուշ գիշերին Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով վերադարձավ Զիկագոյ:

Հունիսի 28-ին, Երեքշաբթի, ժամը 2-ին, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Զիկագոյի մերձակա մի այլ քաղաքի՝ Ռեյսինի հայ համայնքին:

Համայնքը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, կազմակերպեց սիրալիր ընդունելություն, որի ընթացքում Վեհափառ Հայրապետը ողջունեց փոքրաթիվ հայ գաղութին, օրհնեց բոլորին և տվեց իր պատգամը:

Վեհափառ Հայրապետը գիշերեց Ռեյսինում:

Հունիսի 29-ին, շորեքշաբթի, Վեհափառ Հայրապետը ինքնաշարժով մեկնեց Միլուկի քաղաքը: Փոքրաթիվ հայ համայնքը զերմորեն դիմավորելով Վեհափառ Հայրապետին, նրա պատվին տվեց ընդունելություն:

Վեհափառը օրհնեց բոլորին և իր պատգամը տվեց:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Հարավային Միլուկիի հայ համայնքի Ս. Հարություն եկեղեցին և ողջունելով ու օրհնելով նույնպես տեղի փոքրաթիվ հայ համայնքին, ժամը 9-ին վերադարձավ Զիկագոյ, որտեղ ժամը 10-ին Նորին Ս. Օծության պատվին կազմակերպվել էր ընդունելություն:

Ընդունելության ժամանակ Զիկագոյի համայնքի անդամ պր. Իիճյանը Վեհափառ Հայրապետին նվիրեց մի ավտոմեքենա:

Հունիսի 30-ին, հինգշաբթի կեսօրին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց պատվել պր. Վոլտեր Վարդանի բնակարանը և օրհնել նրա սեղանը:

ԿԱԼԻՖՈՐՆԻԱՅՈՒՄ

Հունիսի 30-ին, հինգշաբթի, ժամը 4-ին, Վեհափառ Հայրապետը ինքնաթիռով, իր շքախմբի ուղեկցությամբ, հովվապետական այցելության մեկնեց Հյուսիսային Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների հայոց Արևմտյան՝ Կալիֆորնիայի թեմը:

Վեհափառ Հայրապետին Կալիֆորնիա առաջնորդելու համար նախապես Զիկագոյին ժամանել Կալիֆորնիայի թեմի առաջնորդ:

Տարգեն եպիսկոպոս Վարժապետյանը, Լոս-Անժելոսի հոգեոր հովիվ հոգեշնորհ Տ. Տիրայր վարդապետ Տերվիշյանը և թեմական ժողովի ատենապետ պր. Զան Քյուրքճյանը:

Զիկագոյի օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին ճանապարհելուց հետո, նրա շքախմբի անդամներից գերաշնորհ Տ. Սիոն արքեպիսկոպոսը և պր. Երվանդ Աղաճանյանը վերադարձան Նյու-Յորք:

Հինգ ժամվակայանում ճանապարհությունից հետո Վեհափառ Հայրապետը հասավ Լոս-Անժելոսի օդանավակայանը:

Օդանավակայանում անհամբեր սպասում էին Կալիֆորնիայի թեմի հոգեորականության, թեմական ժողովի, ազգային-եկեղեցական և Հայրենակցական միությանց ներկայացուցիչները, ինչպես նաև հայ և ամերիկյան մամուկի թղթակիցներ:

Օդանավակայանում ներկա էր նաև հոժայ բազմություն, զերմորեն դիմավորելու համար Վեհափառ Հայրապետին:

Ամենայն Հայոց Հայրապետին անձամբ ողջունելու համար օդանավակայան էին եկել նաև Լոս-Անժելոսի քաղաքապետի ներկայացուցիչը, պետական պաշտոնական այլ անձնավորություններ, քույր եկեղեցիների ներկայացուցիչներ:

Նորին Ս. Օծությունը օդանավակայանում ողջունելուց հետո բոլորին, փառահեղ շքերթով, մեքենաների շարասյունով և ոստիկանական խմբի պատվո ուղեկցությամբ առաջնորդվեց Լոս-Անժելոսի Ս. Հակոբ նորակառուց եկեղեցին, ուր մուտք գործեց եկեղեցական թափորով, հանդիսավորապես և «Հրաշափառ»-ով: Հայրապետական մաղթանքից հետո, Վեհափառ Հայրապետը, ողջունելով եկեղեցում ներկա հավատացյալ հայ հոծ բազմությանը, հաղորդեց իր ողջունն ու օրհնությունները և ապա տվեց իր պատգամը:

Եկեղեցական արարողության ավարտին տեղի ունեցավ աջահամբույր: Բոյոր ներկաները նորին Ս. Օծության Աջը համբուրելով ստացան նրա օրհնությունները:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվեց բազմաթիվ հայություններից մեկը՝ «ԲԱԵՆՈՂԻ ՀԻԼՍ» պանդոկը:

Վեհափառ Հայրապետի Կալիֆորնիայի թեմում կատարած հովվապետական շնորհաբեր այցելության առթիվ, նորին Ս. Օծության ընկերակցում էր նոր շքախմբ, որի կազմում էին, բացի Վեհափառ Հայրապետի մնայուն ուղեկիցներից, նաև գերաշնորհ Տ. Մամբրե, Տ. Տիրան և Տ. Վարդան սրբազան արքեպիսկոպոսները, առաջնորդ Տ. Բարգեն եպիսկոպոսը, Տ. Տիրայր վարդապետ Տերվիշյանը, թեմական ժողովի ատենապետ պր. Զան Քյուրքճյանը:

Հովհանի 1-ին, շաբաթ առավոտյան, հյուրանոցի իր հարկարաժնում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել այցելությունը առանձին ազգայինների:

Կեսօրին, թեմական խորհրդի անդամ պր. Հերրի Հայրապետյանը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, հյուրանոցում կազմակերպելու ընդունելություն:

Ճաշից հետո Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդարանում նախագահեց թեմական ժողովի հանդիսավոր նիստին և ողջունելով ժողովականներին, տվեց իր պատգամը:

Հովհանի 2-ին, շաբաթ, Վեհափառ Հայրապետը առավոտյան ժամերին նույնպես շարունակեց ընդունել բազմաթիվ այցելությունները առանձին ազգայինների:

Ավելի ուշ Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց այցելությունը հայտնի հայ կինո-թեմադրիչ Ռուբեն Մամուլյանի ծնողների, ինչպես նաև Վարդյան դերասան ամոլի, ապա հայտնի գրող Զավեն Սյուրմելյանի, որին զերս սիրով ողջունեց Վեհափառ Հայրապետը:

Կեսօրին առաջնորդարանի դահլիճում տրվեց ճաշկերույթ Վեհափառ Հայրապետի պատվին, Լուս-Անժելոսի Եկեղեցաւեր հայտիկնանց և երիտասարդաց միությանց անունից:

Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետը, ողջունելով բոլոր ներկաներին, օրհնեց և տվեց հայրապետական իր հորդորն ու պատգամը: Ապա առաջնորդ Տ. Բարգևն եպիսկոպոսին պարգևատրեց եպիսկոպոսական պանակեռվ, Տ. Վարդան արքեպիսկոպոսին և Տ. Տիրայր վարդապետ Տերվիշյանին նվիրեց ձեռաց խաչեր, իսկ քահանա հայրերին՝ մասնատուիքեր:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց պատվել տեր և տիկին Անտոնյանների սեղանը և օրհնել նրանց աղն ու հացը:

Հովհանի 3-ին, կիրակի, Վեհափառ Հայրապետը հանդիսավոր սուրբ պատարագ մատուցեց Լուս-Անժելոսի նորակառույց Ա. Հակոբ Եկեղեցում և խոսեց հոգեշունչ քառող:

Սուրբ պատարագին ներկա էր ավելի քան 6000 հոգի:

Սուրբ Պատարագից հետո, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճեց ընդունել նախկին մի խումբ ոռոմինահայերի այցելությունը: Երեկոյան, հյուրանոցի իր հարկարաժնում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց այցելությունը առանձին ազգայինների:

Հովհանի 4-ին, շաբաթ առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը Լուս-Անժելոսում ընդունեց Հայ Եկեղեցաւեր երիտասարդաց միության անդամներին:

Գերաշնորհ Տ. Տիրան, Տ. Բարգևն, Տ. Կոմիտաս սրբազնները և պր. Հայկ Առաքելյանը այցելեցին տիկին Վերգինե Մամուլյանի ընակարանը:

Կեսօրին տեր և տիկին Մարիկյանները Վեհափառ Հայրապետի պատվին հյուրանոցում կազմակերպեցին ընդունելություն, որին ներկա եղան նաև այլ հրավիրյալներ:

Ժամը 4—6 Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց այցելությունը մի շարք ազգայինների:

Երեկոյան, հյուրանոցի շքեղ սրահում, Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին, հայ համայնքը կազմակերպեց մեծ ընդունելություն, մասնակցությամբ 800 հրավիրյալների:

Հովհանի 5-ին, Երեքշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Լուս-Անժելոսի տեսարժան վայրերը:

Կեսօրին Կալիֆոռնիա համալսարանում կազմակերպվեց ընդունելություն Վեհափառ Հայրապետի պատվին:

Համալսարանում Վեհափառ Հայրապետը պրոֆեսորա-դասախոսական կազմի կողմից ընդունվեց ողջույնի ջերմ խոսքերով, որոնց պատասխանեց շնորհակալությամբ և գոհունակությամբ:

Ժամը 5-ին, հյուրանոցում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունեց պաշտոնական այցելությունը Լուս-Անժելոսի քաղաքապետարանի վարչության անդամների, որոնք նորին Ս. Օծության հանձնեցին քաղաքի պատվոգիրը, որով նա Լուս-Անժելոսի պատվավոր քաղաքի էր հոչակվում:

Հովհանի 6-ին, շորեքշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը ավտոմեքենայով մեկնեց այցելության՝ Լուս-Անժելոսի մերձակա Վալի քաղաքի հայ համայնքին: Նորին Ս. Օծությունը ընդունվեց «Հրաշափառ»-ով, համայնքի հոգևոր հովիվ արժանապատիվ Տ. Թորգոմ քահանա Ավագյանի գլխավորությամբ:

Ապա նորին Ս. Օծությունը օրհնեց հիմնարը հայոց Ս. Պետրոս նոր Եկեղեցու: Վերջում համայնքը Վեհափառ Հայրապետի պատվին տվեց ճաշկերույթ:

Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը այցելեց Պասադինա քաղաքի հայ համայնքին, որտեղ Եկեղեցի մուտք գործեց «Հրաշափառ»-ով: Հոգևոր հովիվն է արժանապատիվ Տ. Թաթուլ քահանան:

Վեհափառ Հայրապետը, ողջունելով համայնքի հավատացյալներին, տվեց իր օրհնությունն ու պատգամը, ապա ներկա եղան հայ մանուկների հանդեսին և օրհնեց բոլորին:

Երեկոյան հայ համայնքը Վեհափառ Հայրապետի պատվին տվեց ճաշկերույթ, որին մասնակցեցին 200 հրավիրյալներ:

Ուշ գիշերին Վեհափառ Հայրապետը վերադարձավ Լոս-Անֆելոս:

Հունիսի 7-ին, նինգջաբրի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետի շքախմբի անդամները այցելեցին Դիսնի-Լենդ:

Ավելի ուշ, Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդարանում ընդունեց բազմաթիվ այցելություններ և վերջում օրհնեց Ս. Հակոբ եկեղեցու երկու սրբանկարներ, խուռն բազմու-

թ էջմիածնից բերված քանդակազարդ մարմարյա մի խաչքար:

Ապա առաջնորդարանի դահլիճում կազմակերպվեց ճաշկերույթ Վեհափառ Հայրապետի պատվին:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը նորից այցելեց Վալի քաղաքի հայ համայնքին և նախազահեց իր պատվին կազմակերպված

ԼՈՍ-ԱՆՖԵԼՈՍԻ ՊԱՏՎԱՎԱՐ ՔԱՂԱՔԱՑԻՒԹՅԱՆ
ԴԻՊԼՈՄԸ ՎԵՀԱՓԱԾ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

թյան ներկայության, և խոսեց գեղեցիկ քառող Ս. Թարգմանչաց մասին, Ս. Սահակ Պարթևի և Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի աղքային մեծ տոնի կապակցությամբ:

Եկեղեցական արարողության ավարտին Վեհափառ Հայրապետը եկեղեցուն նվիրեց

ընդունելության, որին մասնակցում էին 200 հրավիրյալներ:

Ընդունելության վերջում Վեհափառ Հայրապետը տվեց իր պատգամը:

Ուշ գիշերին Վեհափառ Հայրապետը վերադարձավ Լոս-Անֆելոս:

Հովհանի 8-ին, ուրբար առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը, հյուրանոցի իր հարկարաժնում, ընդունում է Պասադինայի հայ համայնքի երիտասարդաց վարչության անդամներին:

Ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետին կազմակերպվում է նախաճաշ, որտեղ, ողջունելով Պասադինայի հայ համայնքի երիտասարդաց միության անդամներին, նորին Ս. Օծությունը օրհնում է նրանց և տալիս իր պատգամը:

Հետմիջօրեին Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճում է իր շնորհաբեր այցելությամբ պատվել Լոս-Անժելոսի հայոց թեմական խորհրդի ատենապետ պր. Զան Քյուրքճյանի բնակարանը և օրհնել նրա սեղանի աղն ու հացը:

Վեհափառ Հայրապետի պատվին Քյուրքճյան ընտանիքի կազմակերպած ընդունելության մասնակցում են նաև բազմաթիվ հրավիրյալներ:

Ծաշից հետո Վեհափառ Հայրապետը, իր շքախմբի անդամների ընկերակցությամբ, ինքնաթիռով մեկնում է Ֆրեզնո:

ՖՐԵԶՆՈՅՈՒՄ

Հովհանի 8-ին, ուրբար օրը, երեկոյան մոտ, Վեհափառ Հայրապետը հասնում է Ֆրեզնո: Օդանավակայանում հավաքվել էր խուռն բազմություն, որն անհամբեր սպասում էր նորին Ս. Օծության ժամանման:

Վեհափառ Հայրապետին արտակարգ խանդավառությամբ ընդունում են Ֆրեզնոյի հայ համայնքը, ընդունելության հանձնաժողովի անդամները, ազգային-եկեղեցական մարմինները՝ պր. Հ. Հայրապետյանի գլխավորությամբ, հայ և օտար մամուլի և ուղիոյի ներկայացուցիչները:

Օդանավակայանում Ամենայն Հայոց Հայրապետին դիմավորում է նաև Ֆրեզնո քաղաքի քաղաքապետը:

Վեհափառ Հայրապետը, շնորհակալություն հայտնելով ընդունելության համար, «Պահպանիշ»-ով օրհնում է բոլոր ներկաներին և հանդիսավոր շքերթով մեկնում Ֆրեզնոյի հայոց Ս. Պողոս եկեղեցին, ուր հավաքված հոծ բազմությունը, սրտագին ծափերով և ուրախ բացականշություններով, դիմավորում է Վեհափառ Հայրապետին:

Նորին Ս. Օծությունը եկեղեցի մուտք է գործում «Հրաշափառ»-ով և տալիս իր հայրապետական օրհնությունն ու պատգամը:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդվում է Ֆրեզնոյի «Կալիֆոռնիա» հյուրանոցը:

Հովհանի 9-ին, շաբար, Վեհափառ Հայրապետը առավոտյան ժամերին հյուրանոցում ընդունում է ազգային-եկեղեցական

մարմինների, Ֆրեզնոյի հայ և ամերիկյան մամուլի ներկայացուցիչներին և պատասխանում նրանց հարցերին, այս առթիվ ձայնագրվում է Վեհափառ Հայրապետի պատգամը՝ ուղղված Ֆրեզնոյի հայության:

Վեհափառ Հայրապետը առանձին ընդունելություն է շնորհում Ֆրեզնոյի ուղղիոյի «Հայկական ժամ»-ի ղեկավարին: Այս առթիվ ձայնագրվում է Վեհափառ Հայրապետի պատգամը՝ ուղղված Ֆրեզնոյի հայության:

Երեկոյան, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, Ֆրեզնոյի ազգային-եկեղեցական իշխանությունները հյուրանոցում կազմակերպում են մեծ ընդունելություն, որտեղ նորից խոսք առնելով, Վեհափառ Հայրապետը շնորհակալությամբ և օրհնությամբ պատասխանում է բազմաթիվ ճառախոսների ողջույնի խոսքերին և տալիս իր ոգեշունչ պատգամը:

Հովհանի 10-ին, կիրակի առավոտյան, Ֆրեզնոյի հայոց Ս. Պողոս եկեղեցում, Վեհափառ Հայրապետը մատուցում է հայրապետական սուրբ պատարագ և քարոզում:

Հանդիսավոր սուրբ պատարագին ներկա են լինում արտակարգ բազմություն, պաշտոնական անձնավորություններ, քույր եկեղեցիների պետեր և ներկայացուցիչներ:

Ժամը 3-ին, Ֆրեզնոյի մեծագույն սրահներից մեկում, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, հայ համայնքը կազմակերպում է փառավոր ընդունելություն, մասնակցությամբ ավելի քան 1 000 այլ հրավիրյալների:

Ընդունելության ժամանակ ներկաներից շատերը ողջունում են Վեհափառ Հայրապետի շնորհաբեր այցելությունը Ֆրեզնո:

Նորին Ս. Օծությանը ողջունում են նաև Ֆրեզնոյի քաղաքապետը, պետական պաշտոնական և եկեղեցական այլ հրավիրյալներ:

Վերջում խոսք է առնում Վեհափառ Հայրապետը և օրհնում բոլոր ներկաներին:

Նույն օրը երեկոյան, Վեհափառ Հայրապետը հյուրանոցում ընդունում է այցելությունը առանձին ազգայինների:

Հովհանի 11-ին, երկուշարքի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը նորից ընդունում է այցելությունը բազմաթիվ ազգայինների, կազմակերպությունների, տարբեր հոսանքների ներկայացուցիչների:

Վերջում նորին Ս. Օծությունը ընդունում է Ֆրեզնոյի ուղղիոյի «Հայկական ժամ»-ի, հայ և ամերիկյան թերթերի թղթակիցներին:

Երեկոյան, Վեհափառ Հայրապետը ավտոմեքենայով մեկնում է Ֆրեզնոյի մերձական Ռիդլի քաղաքը և այցելում հայկական համայնքին:

Ռիդլիի փոքրաթիվ հայ համայնքը Վեհափառ Հայրապետին դիմավորում է զերմ

խանդավառությամբ և նրա բարձր պատվին կազմակերպում ընդունելություն, որտեղ Վեհափառ Հայրապետը, օրհնելով բոլորին, տալիս է իր պատգամը:

Հուլիսի 12-ին, Երեքշաբթի առավոտյան, Հյուրանոցում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է առանձին ազգայինների այցելությունները:

Կեսօրին, Ֆրեզնոյի Եկեղեցասեր Հայ տիկնանց միությունը կազմակերպում է ընդունելություն Վեհափառ Հայրապետի պատվին: Ճաշկերույթի ընթացքում Վեհափառ Հայրապետը տալիս է իր պատգամը և աջահամբույրի ժամանակ բաժանում Ս. Էջմիածնի խաչիկներ:

Երեկոյան, Վեհափառ Հայրապետը մեկնում է Եղեմի Հայ Համայնքի այցելության: Տեղի հոգևոր հոգիվն է արժանապատիվ Տ. Կարապետ ավագ քահանա Գավաֆյանը:

Նորին Ս. Օծությունը Եղեմում «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվում է Եկեղեցի, ուր օրհնում ու խաչիկներ է բաժանում բոլոր Հավատացյալներին: Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը նախագահում է Համայնքի իր պատվին տված բացօդյա ճաշին, Եկեղեցու բակում:

Հուլիսի 13-ին, շորեքշաբթի առավոտյան, Հյուրանոցում Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է բազմաթիվ այցելություններ:

Նորին Ս. Օծության շքախմբի անդամները մեկնում են դիտելու Ռուսամիտիի անտառները:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը ավտոմեքենայով մեկնում է Ֆառվեր քաղաքի Հայ Համայնքի այցելության:

Ճանապարհին Վեհափառ Հայրապետը այցելում է Ֆրեզնոյի Հայոց ծերանոցը, օրհնում և մխիթարում պատսպարյալ ծիրունիներին:

Ֆառվերում Վեհափառ Հայրապետը ընդունվում է մեծ ոգևորությամբ, «Հրաշափառ»-ով առաջնորդվում է Եկեղեցի, ուր օրհնում է ժողովրդին և տալիս իր քարոզն ու պատգամը:

Այնուհետև Ֆառվերի Հայ Համայնքը, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, կազմակերպում է ընդունելություն և Հանդես Եկեղեցու սրահում, որտեղ մի անգամ ևս Նորին Ս. Օծությունը ողջունում է բոլոր ներկաներին և օրհնում:

Հուլիսի 14-ին, նինջաբբի, Հյուրանոցում Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է բազմաթիվ այցելուների:

Կեսօրին Վեհափառ Հայրապետը բարեհանում է այցելել թեմական խորհրդի անդամները. Հերթի Պերպերյանի բնակարանը և օրհնել նրա սեղանը:

Ժամը 4-ին Վեհափառ Հայրապետը ողանավով և իր շքախմբի ուղեկցությամբ մեկնում է Սան-Ֆրանցիսկո:

ՍԱՆ-ՖՐԱՆՑԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆ

Հուլիսի 14-ին, նինջաբբի, ժամը 5.30-ին, Վեհափառ Հայրապետը ժամանում է Սան-Ֆրանցիսկո:

Օդանավակայանում կազմակերպվում է ջերմ և խանդավառ ընդունելություն: Այստեղ Հավաքիված հոծ բաղմությունը ծափողացուններով և ուրախ բացականություններով դիմավորում է Ամենայն Հայոց Հայրապետին: Տեղի հոգևոր հոգիվն է արժանապատիվ Տ. Արթուր քահանա Մբրատյանը:

Անընդհանուր, ինչպես միշտ նման առիթներով, գործում են նաև թղթակիցները, ուղիոյի և հեռուստատեսության միկրոֆոններն ու լուսանկարչական գործիքները:

Օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին ողջունում է Սան-Ֆրանցիսկո քաղաքի քաղաքապետության ներկայացուցիչը, որի ավտոմեքենայով էլ Նորին Ս. Օծությունը առաջնորդվում է քաղաքի ընտիր Հյուրանոցներից մեկը՝ «Մարկ Հոպկինս» պանդոկը:

Այնուհետև Ամենայն Հայոց Հայրապետը միծ շքերթով առաջնորդվում է նորակառուց Ս. Հովհաննես Եկեղեցին, ուր մուտք է գործում «Հրաշափառ»-ով, օրհնում բազմահազար ժողովրդին և տալիս իր Հայրապետական օրհնությունը, քարոզն ու պատգամը:

Ապա Վեհափառ Հայրապետի պատվին տրվում է ճաշկերույթ:

Հուլիսի 15-ին, ուրբար, առավոտյան ժամը 10-ին, Վեհափառ Հայրապետը բարեհանում է ընդունել մամուլի, ուղիոյի և հեռուստատեսության թղթակիցներին: Կազմակերպվում է պրես-կոնֆերանս, որը տևում է մեկ ժամ:

Հուլիսի 16-ին, շաբաթ, Վեհափառ Հայրապետը, Հյուրանոցի իր հարկաբաժնում, ընդունում է այցելությունը բազմաթիվ ազգայինների:

Կեսօրին ընդունելության հանձնաժողովը Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպում է ճաշկերույթ, քաղաքի մոտակամի շքեղ Հյուրանոցում, մասնակցությամբ 100 հոգու:

Վեհափառ Հայրապետը կեսօրին նորից բարեհանում է ընդունել առանձին ազգայինների և մտավորականների, որոնց թվում նաև գրագետ պր. Կոստան Զարյանին:

Երեկոյան կազմակերպվում է պաշտոնական մեծ ընդունելություն, ի պատիվ Վեհափառ Հայրապետի, Սան-Ֆրանցիսկոյի Ս. Հովհաննես Եկեղեցու, Սակրամենտո քաղաքի Ս. Երրորդություն Եկեղեցու և Օկլենդ քա-

դաքի Ս. Աւրղան եկեղեցու խորհուրդների պողմից:

Ընդունելության ժամանակ Վեհափառ Հայրապետը հանդես է գալիս մեծ ելույթ-պատգամով:

Հուլիսի 17-ին, կիրակի, առավոտյան ժամերին, Հյուրանոցի իր հարկարածնում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է մի շարք ազգայինների այցելությունները:

Ժամը 2-ին նորին Ս. Օծությունը հայրապետական հանդիսավոր սուրբ պատարագ է մատուցում Սան-Ֆրանցիսկոյի եպիսկոպոսականների Սեյնտ Գրեյս Մայր Տաճարում:

Սուրբ սեղանին սպասարկում են Տ. Մամրիս, Տ. Տիրան, Տ. Կոմիտաս սրբազնները, վարդապետներ, քահանա հայրեր և սարկավագներ:

Հայրապետական սուրբ պատարագին ներկա են 3 000 հոգի, պաշտոնական այլ անձինք, պետական ներկայացուցիչներ, քույր եկեղեցիների պետեր և հոգևորականներ:

Սուրբ պատարագի ընթացքում Վեհափառ Հայրապետին ողջունում է եպիսկոպոսական եկեղեցու եպիսկոպոսը: Այնուհետև Վեհափառ Հայրապետը խոսում է ոգեշուրաբող:

Երեկոյան տրվում է մեծ ճաշկերույթ Վեհափառ Հայրապետի պատվին, մասնակցությամբ 1 000 հոգու: Պաշտոնական ընդունելության ներկա են նաև բազմաթիվ պաշտոնական անձինք, աշխարհական և հոգևորական, որոնցից շատերը սրտագին ճառերով ողջունում են Ամենայն Հայոց Հայրապետին:

Ընդունելության վերջում հանդես է գալիս Վեհափառ Հայրապետը ընդարձակ, բովանդակալից ճառով:

Հուլիսի 18-ին, Երկուշաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է հասարակական տարբեր հոսանքների ներկայացուցիչների, առանձին ազգայինների այցելությունները:

Կեսօրին նորին Ս. Օծությունը մեկնում է Օկլենդի Հայ Համայնքի այցելության, «Հրաշափառ»-ով մուտք է գործում եկեղեցի, օրհնում ժողովրդին, տալով իր քարոզ-պատգամը:

Օկլենդի Հայոց հոգևոր հովիվն է Տ. Շահերանա Սեմերճյանը:

Այնուհետև եկեղեցու սրահում կազմակերպվում է հավաքույթ, որտեղ նույնպես ելույթով հանդես է գալիս Վեհափառ Հայրապետը:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը իր օրհնարեր այցելությամբ պատվում է հոգևոր հովիվ արժանապատիկ Տ. Շահերանա Սեմերճյանի բնակարանը:

Ուշ գիշերին Վեհափառ Հայրապետը վերադառնում է Սան-Ֆրանցիսկո:

Հուլիսի 19-ին, Երկուշաբթի կեսօրին, Վեհափառ Հայրապետը գնում է Ս. Հովհաննես եկեղեցին և արարողությունից հետո եկեղեցուն նվիրում սկիզ և հոգևոր հովիվն՝ մասնատուի:

Ապա Վեհափառ Հայրապետը եկեղեցու սրահում հանդիպում է ունենում հավատացյալների հետ:

Ավելի ուշ եկեղեցասեր հայ տիկնանց միությունը կազմակերպում է ճաշկերույթ Վեհափառ Հայրապետի պատվին: Ապա Վեհափառ Հայրապետը պատվում է արժանապատիկ Տ. Արթուր քահանայի բնակարանը:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է Հայ երիտասարդաց կազմակերպության անդամներին:

Հուլիսի 20-ին, շորենքաբթի, առավոտյան ժամը 8-ին, Վեհափառ Հայրապետը ինքնաթիռով մեկնում է Նյու-Յորք:

Լոս-Անժելոսի օդանավակայանում Վեհափառ Հայրապետին խանդավառությամբ ճանապարհում են ազգային-եկեղեցական իշխանությունները, թեմական խորհրդի անդամները, հոգևորականությունն ու Հավառացյալների հոծ բազմությունը:

Ժամը 5.30-ին Վեհափառ Հայրապետը հասնում է Նյու-Յորք և առաջնորդվում ուղղակի «Ռաւալդորֆ Աստորիա» հյուրանոցի նույն հարկարաժինը:

Երեկոյան, Վեհափառ Հայրապետը, Հյուրանոցի իր հարկարաժնում, ընդունում է այցելությունը Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության Կենտրոնական վարչության նախագահ պր. Ալեքս Մանուկյանի:

Հուլիսի 21-ին, նինջաբթի առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետին Հյուրանոցում այցելում են թեմական խորհրդի անդամներ, ազգային-եկեղեցական գործիչներ և մամուլի թղթակիցներ:

Կեսօրին, Վեհափառ Հայրապետը, Հյուրանոցի իր հարկարաժնում, ընդունում է այցելությունը պր. Հայկ Գավուքճյանի, զորավար Սարգիս Զարդարյանի և պր. Տատուր Տատուրյանի:

Այս ունկնդրության ներկա էին նաև Տ. Միոն, Տ. Տիրան արքեպիսկոպոսները և Տ. Բարգեն եպիսկոպոս Վարժապետյանը, ինչպես նաև պր. Ալեքս Մանուկյանը և Կալիֆոռնիայի Հայոց թեմական խորհրդի ատենապետ պր. Զան Քյուրքճյանը:

Հուլիսի 22-ին, ուրբար առավոտյան, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է այցելությունը առանձին անձնավորությունների:

Ժամը 3-ին, առաջնորդարանում, Վեհափառ Հայրապետը նախագահում է թեմական խորհրդի լիազումար նիստին, որին հրավիր-

ված էին նաև Կալիֆոռնիայի հայոց առաջնորդ Տ. Բարգին եպիսկոպոս Վարժապետյանը, Ֆրեզնոյի հայոց հոգևոր հովիվ Տ. Տիրայր վարդապետ Տերվիշյանը և թեմական խորհրդի ատենապետ պր. Զան Քյուրքճյանը:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու երգախմբին:

Հուլիսի 23-ին, շաբաթ առավոտյան, հյուրանոցում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է այցելությունը զանազան հոսանքների ներկայացուցիչների:

Երեկոյան Վեհափառ Հայրապետը բարեհաճում է իր շնորհաբեր այցելությամբ պատվել պր. Տիգրան Սմսարյանի տունը և օրհնել նրա սեղանի աղն ու հացը:

Հուլիսի 24-ին, կիրակի, Վեհափառ Հայրապետը նյու-Յորքի հայոց Ս. Խաչ եկեղեցում մատուցում է հրաժեշտի հանդիսավոր սուրբ պատարագ:

Կեսօրին, հանուն թեմի կազմակերպվում է ճաշկերույթ՝ Վեհափառ Հայրապետի բարձր պատվին:

Ժամը 6-ին Վեհափառ Հայրապետը այցելում է Բերգոն կառնդի քաղաքի հայ համայնքին, նյու-Յորքի արվարձանում, որտեղ օրհնում է նոր կառուցվելիք հայ եկեղեցու և հայ մշակույթի տան հիմնաքարերը, խուն բազմության ներկայության:

Արարողությունից հետո Վեհափառ Հայրապետը խոսում է գեղեցիկ քարոզ և տալիս իր հայրապետական պատգամը:

Այնուհետև Բերգոն Կառնդիի հայ համայնքի կողմից Վեհափառ Հայրապետի պատվին կազմակերպվում է ճաշկերույթ, 300 հոգու մասնակցությամբ:

Ճաշկերույթի ընթացքում լինում են ջերմողերձներ: Վերջում Վեհափառ Հայրապետը ասում է իր օրհնության խոսքը:

Ուշ գիշերին Վեհափառ Հայրապետը վերադառնում է նյու-Յորք:

Հուլիսի 25-ին, երկուշաբթի, առավոտյան ժամերին, Վեհափառ Հայրապետը հյուրանոցում ընդունում է այցելություններ:

Կեսօրին Վեհափառ Հայրապետը իր շքախմբով այցելում է նյու-Յորքի արվարձան Դարինում պր. Հայկ Գավուքճյանի բնակրանը և օրհնում նրա սեղանն ու ընտանեկան օջախը:

Ճանապարհին Վեհափառ Հայրապետը կամ է առնում նյու-Յորքի գերեզմանատանը, «Հոգուց» արտասանելու Մայր Աթոռի միաբան հանգուցյալ Տ. Տիրայր արքապիսկոպոս Հովհաննիսյանի և նորոգ հանգուցյալ Աղան վարդապետ Փոթուխյանի շիրիմների վրա:

Հուլիսի 26-ին, երեքշաբթի, Վեհափառ Հայրապետի շքախմբի անդամ Տ. Կոմիտասը

եպիսկոպոսը մեկնում է Ռոտերտառը՝ հայ համայնքի եկեղեցում պատարագելու և քարոզելու:

Երեկոյան հյուրանոցում Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է թեմական խորհրդի անդամներին:

Հուլիսի 27-ին, շրեքշաբթի, առավոտյան ժամերին, հյուրանոցի իր հարկարաժնում, Վեհափառ Հայրապետը ընդունում է բաղմաթիվ այցելություններ:

Կեսօրին նորին Ս. Օծությունը բարեհաճում է պատվել տեր և տիկին Հարրի և Աղավնի Թաթոսյանների օջախն ու ընտանեկան սեղանը, օրհնելով նրանց աղն ու հացը:

Երեկոյան, Վեհափառ Հայրապետը նախագահում է թեմական խորհրդի ժողովին և օրհնում այդ առթիվ կազմակերպված ընթրիքի սեղանը:

Հուլիսի 28-ին, հինգշաբթի, Վեհափառ Հայրապետը հյուրանոցի իր հարկարաժնում ընդունում է մի շարք այցելություններ:

Երեկոյան, նորին Ս. Օծության բարձր պատվին թեմական խորհուրդը կազմակերպում է հրաժեշտի մեծ ընդունելություն, «Ստագլեր Հիլտոն» հյուրանոցում, մասնակցությամբ ավելի քան 800 հրավիրյալների և պաշտոնական անձնավորությունների:

Արտասանվում են հրաժեշտի ջերմ, հուզի ճառեր՝ Վեհափառ Հայրապետի բարեհաջող ճանապարհորդության մաղթանքներով:

Վերջում, ընդհանուր խանդավառության և ծափերի մեջ, խոսք է առնում Վեհափառ Հայրապետը և հայտնելով իր գոհունակությունն ու շնորհակալությունը ԱՄՆ-ում կատարած իր հովվապետական այցելության առթիվ ցուց տրված ժողովրդական, պաշտոնական ջերմ, անկեղծ ընդունելության և հյուրասիրության համար, տալիս է իր հրաժեշտի պատգամը:

Նույն օրը, կես գիշերին, Վեհափառ Հայրապետը, իր մնայուն շքախմբի անդամների հետ, մեկնում է նյու-Յորքից դեպի Բուենոս-Այրես, Պան-Ամերիկեան ընկերության ինքնաթիռով:

Ինքնաթիռը, երկու և կես ժամ թուշքից հետո, իջնում է Մայամի: Տեղի փոքրաթիվ հայությունը օդանավակայանում ջերմորեն դիմավորում է Վեհափառ Հայրապետին, որը զրուցում, հետաքրքրվում է համայնքի ազգային-եկեղեցական հարցերով, ապա օրհնում բոլորին և Ս. Էջմիածնի խաչիկներ բաժանում ու շարունակում իր ուղևորությունը:

Ինքնաթիռը ապա վայրէջք է կատարում Պանամայում և Պերուի մայրաքաղաք Լիմայում, որից հետո ուղղություն է վերցնում դեպի Պուենոս-Այրես:

(Շարունակելի)